Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 8 זייטען

לאדזשער פאלקסבלאט

№ 236 | Łódź, Poniedziałek, 15 Października 1934 r. | צוועלפטער יאהרגאנג | לאדז, מאנטאג, ז' מרחשון תרצ"ה | № 236

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

דער מערדער פון מארסעל

עס איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז ער איז א בולגאר

פאריז, 14 (ספ. טעל.)

די ידיעות פון בעלגראד שטעלען פעסט, אז עס איז ענטגילטיג קלאר געווארען, דאס דער מערדער פון דעם קעניג אלעקסאנדער און פונ'ם מיני. בארטו איז א בולגארישער בירגער און ער הייסט וולאדימיר געארגיעוו זשעל שערנאזעמסקי. ער איז געווען א מיטגליד פון דער מאקעדאנישער רעוואלוציאנערער ארגאניזאציע. אין יאהר 1924 האט ער דערמארדעט דעם בולגארישען דעפוטאט האדזשי דימאוו, אין 1930 האט ער געמאכט אן אנ-אטענטאט אויף דעם איינפלוסרייכען מיטגליד פון פראטאגעראוס גרופע, מאמאלעווסקי. געארגיעוו איז איצט אלט געווען 40 יאהר.

פאריז, 14 (ספ. טעל.)

א דאנק אינפארמאציעס, וואס זענען דערהאלטען געווארען דורך דער פראנצויזישער פאליציי אין בעלגראד, איז געלונגען פעסטצושטעלען, אז דער איניציאטאר פונ'ם אטענטאט אויפ'ן יוגאסלאווישען קעניג און דער דעלעגירטער פון ד"ר פאוועליטש איז געווען דער 24-יעהריגער סטודענט פערגעניש קווארטערניק, וועלכער שטאמט פון בעלגראד. עס בעשטעטיגען זיך אויך די השערות, אז קוואטערניק און קראמער איז איינע און די זעלבע פערזאן.

פאריז, 14 (ספ. טעל.)

פון אנאנימאס ווערט מיטגעטיילט, דאס די פאליציי האט ארעסטירט נאך 4 פערזאן, וועלכע האבען זיך געפרובט אריבערצוקריגען אויף דער שווייצארישער גרעניץ מיט געפעלשטע דאקומענטען.

פאריז, 14 (ספ. טעל.)

פון מארסעל איז מען מודיע, אז די געריכטס-מאכט בעשולדיגט אפיציעל רייטליטש'ן און פאספישילן אלס בעטייליגטע אין דעם אטענטאט אויפ'ן קעניג אלעקסאנדער.

פאריז, 14 (ספ. טעל.)

היינט ביינאכט איז געשטארבען אין א פאריזער שפיטאל דער פילם-אפעראטאר בראק דאקאמב, וועלכער האט פערפילמט דעם אטענטאט אין מארסעל. אינטערעסאנט איז, אז פון דער שיסעריי איז ער ארויס גאנץ, און ערשט אין פאריז, ביי דער ארבייט אין לאבאראטאריום האט ער בעקומען א בלוט-אויסגוס אין מוח.

דער טרויער-וועג פון טויטען קעניג אלעקסאנדער

פאריז, 14 (ספ. טעל.)

דער פרעזידענט לעברון פאהרט ארויס פון פאריז צו דער לויה פון קעניג אלעקסאנדער מארגען אין אווענד.

בעלגראד, 14 (ספ. טעל.)

די פראנצויזישע צייטונגען און דער „איללוסטרא וואני קורייער צארזשעני" פון 13. ד. ח. זענען קאנפיסקירט געווארען, אין שייכות מיט די אינפארמאציעס וועגען די אטענטעטער אויפ'ן קעניג.

ספליט, 14 (ספ. טעל.)

דער קרייצער „דובראווניק", וואס פיהרט דעם טויטען קערפער פון'ם קעניג אלעקסאנדער איז היינט פריה אנגעקומען אין היגען פארט.

די גאנצע שטאט איז פערזונקען אין טרויער.

אין משך פון דער נאכט זענען אנגעקומען פיל ספעציעלע צוגען, וואס האבען געבראכט צו-פיהרען דעלעגאציעס פון אלע עקען לאנד.

ספליט, 14 (ספ. טעל.)

10 א זייגער האט א טרויער-צוג אוועקגע-פיהרט דעם קערפער פון טויטען קעניג קיין בעלגראד.

יוגאסלאוויען ווארפט די שולד אויף אונגארן

האטעגארישע פאדערונג צו פראנקרייך אויפצוקלערען די געהיימנישען פון דער מארסעלער טראגעדיע

בעלגראד, 14 (ספ. טעל.)

די אויפרעגונג צוליב'ן אטענטאט אויפ'ן קעניג אלעקסאנדער הויבט זיך אן ווענדען אלץ מעהר געגען אונגארן. לויט דער מיינונג פון די היגע פאליטישע קרייזען, איז שוין אויסער יעדען צווייפעל, אז אין אונגארן האט מען טאלערירט די טעראריסטישע ארבייט, וועלכע איז דארט געפיהרט געגען יוגאסלאוויען. אויך די היגע מאכט זאגט אפען ארויס איהר אויפרעגונג צוליב דעם, וואס אין אונגארן האט עקזיסטירט א טעראריסטען-שול, ארגאניזירט דורכ'ן ד"ר פאוועליטש, וועלכע האט צוגעגרייט דעם מארסעלער אטענטאט. די יוגאסלאווישע רעגירונג זאל אויך האבען בעוויזען, אז אין דער דאזיגער שוהל האט מען געלערענט צו שיסען און ווארפען באמבעס, ווי אויך צו פעלשען דאקומענטען. צוליב דעם האט מען מצד יוגאסלאוויען עטליכע מאל געמאכט אויפמערקזאם די בודאפעשטער רעגירונג, אז זי זאל ארויסשיקען די טעראריסטען פון אונגארן.

אין צוזאמענהאנג דערמיט, איז דער יוגא-סלאווישער אויסערן-מיניסטער יעוויטש בעאויפ-טראגט געווארען, אז ער זאל קאטעגאריש פאדערן פון פראנקרייך אויפצוקלערען אונבעדינגט אלע געהיימנישען, וועלכע זענען פערבונדען מיט דער מארסעלער טראגעדיע; דערביי זאל ער געבען צו פערשטעהן, אז אויב די פראנצויזישע רעגירונג וויל אויסהאלטען די פריינדשאפט מיט יוגאסלא-וויען, מוז זי פעסטשטעלען די פאקטישע און אויך מאראלישע שולדיגע אין אטענטאט, אונאפהענגיג פון די אינטערנאציאנאלע רעזולטאטען.

א גרויסען רושם האט דא אויך געמאכט די ידיעה פון פאריז, אז אין דער פערשווערונג האבען געשפילט א ראל געוויסע דייטשע פאקטארען און אז מינכען האט דערביי מיטגעארבייט מיט בודאפעשט.

פאדערונגען פון די פראנצויזישע רעכטע פארטייען

פאריז, 14 (ספ. טעל.)

א רייה ארגאניזאציעס פון רעכטע האבען היינט ארויסגעגעבען א נ'אויפרוף, אין וועלכע זיי פאדערען: 1) בילדען א שטארקע, דויערהאפטע און פעראנטווארטליכע רעגירונג, 2) איבערווייזען די אטריבוציעס פון פארלאמענט צו אנדערע קאמפעטענטע פערזאמלונגען, 3) תיכף צו הערוויירטערן אלע פונקציאנארען, וואס ארבייטען צום שאדען פון פראנקרייך, 4) איינפיהרען אין די שולעס א לימוד פון פאטריאטישקייט, 5) רעארגאניזאציע פון פראפעסיאנעלע פעראיינען.

מ'טשעפעט שוין נישט קיין יודען

נאך די שטרענגע מיטלען פון דער יוגאסלאווישער רעגירונג

בעלגראד, 14 (יט"א טעלעגראפיש)

א דאנק די שטרענגע מיטלען פון דער רעגירונג און דער פעראיכערונג פון דער רעגירונג, אז קיין יוד האט נישט געהאט קיין שייכות אין דער מארסעלער טראגעדיע איז איינגעשטעלט געווארען א בערוהיגונג.

יודישע פערטרעטער בעטייליגען זיך אין אלע טרויער-מאניפעסטאציעס און פייערונגען.

בעלגראד, (ספ. טעל.)

א דאנק דער ענערגישער האלטונג פון דער צענטראלער מאכט, איז געלונגען צו פערמיידען א גרויסען יודען-פאגראם.

די „שווארצע כוחות" פון יוגאסלאוויען, וואס בעשטעהען פון צארישע ווייסע גווארדייער, האבען געפרובט אויסנוצען דעם פאקט, וואס דער נאמען פון מערדער קלינגט נישט סלאוויש, און האבען אנגעהויבען פערשפרייטען קלאנגען, אז דער מערדער איז פון יודישער אפשטאמונג.

זיי זענען אויך געווען די ערשטע, וועלכע האבען אויסגעהאקט די שויבען אין די יודישע געשעפטען אין זאגרעב און אין אנדערע שטעט.

א דאנק דער ענערגישער האלטונג פון דער צענטראלער מאכט, וועלכע האט פון איהר זייט אפגעלייקענט די פאלשע קלאנגען און גלייכצייטיג אונברחמנות'דיג פונאנדערגעיאגט דעם המון, איז געלונגען צו פערהיטען די יוגאסלאווישע יודען פון שווערע פאלגען.

נישט מיט טויט-שטראף

זאלן בעשטראפט ווערן די אויפשטענדיגע אין שפאניען

מאדריד, 14 (ספ. טעל.)

לויט ווי מען איז זיך משער, איז די קינ-דיגונג פון טויט-שטראף פאר די פערזאנען, וואס האבען זיך בעטייליגט אינ'ם אויפשטאנד בלויז א דראהונג.

דער פרעזידענט זאמארא האט זיך אפגע-זאגט אונטערצושרייבען די טויט-אורטיילען אפילו אויף די אויפשטענדיגע, וואס זענען געכאפט גע-ווארען ביי דער האנד.

לאהעדעי, 14 (ספ. טעל.)

דער אויפשטאנד אין אסטוריע איז כמעט אינגאנצען דערשטיקט. בלויז אין עטליכע קלענערע פונקטען שטעלען נאך די רעוואלוציאנערען א ווידערשטאנד דעם רעגירונגס-מיליטער.

אין מאדריד זענען בסך הכל ארעסטירט געווארען 2,000 פערזאן.

אויפפאדערונג!

נאך א קאנפערענץ, וועלכע איז פארגעקומען נעכטען צווישען די סוחרים פון ראיאן נאוואמיעסקא און האלעס, איז אנגענומען געווארען פאלגענדע החלטה:

אויפצופאדערן אלע אונזערע ג' אנגעשטעלטע, וואס מיר ארבייטען שוין מיט זיי א רייע יאהרען צוזאמען – צו שטעלען זיך אונבעדינגט היינט מאנטאג, דעם 15/X צו דער ארבייט, אין געגענפאל וועלען מיר זיין געצוואונגען כסדר צו קינדיגען.

אויך איז געווארען בעשלאסען בנוגע דעם שליסען צייטליך די געשעפטען, זענען מיר אלע איינפערשטאנדען צו שליסען די געשעפטען ביז 8 אזייגער, און אין די נאהנסטע טעג רופען מיר צוזא-מען א אלגעמיינע פערזאמלונג פון אלע דריי סוחרים-פעראיינען ווי: פיעטריקאווער 73, פיעטר. 10 און אגראדאווא 10, אום דעם איבערנדערמאנטען פאסטולאט פאר גאנץ לאדז דעפיניטיוו אדורכצו-פיהרען. בנוגע דעם טייל אנגעשטעלטע, וועלכע פיהלען זיך בע'עוולה'ט דורך זייערע בעלי-בתים, זענען מיר גרייט אויסצוּוועהלען פון אונזערע סוחרים 3 פערזאן, און איהר ג' אנגעשטעלטע וועט אויך אויסוועהלען 3 פערזאן, בכדי די בערעכטיגטע עוולות צו בעריקזיכטיגען אינדיווידועל. מיר ערקלערען נאכאמאל, אז מיר ווילען מיט דעם טייל בע'עוולה'טע אנגעשטעלטע גוטווילינ אדורכקומען.

מיר ערקלערען אבער פייערליך, אז מיר וועלען אין קיין פאל נישט לאזען זיך ווייטער טעראריזירען!

מיט אכטונג

מאנופאקטור-סוחרים פון ראיאן נאוואמיעסקא און האלעס.

סניף ישיבת חכמי לובלין דמהר"ם שפירא זצ"ל בלודז.

היינט, מאנטאג, פ' לך ז' חשון תרצ"ה (15/X 1934) פינקטליך 7 אווענד, אין טאג פון דער ערשטער יאהר-צייט פון אונזער גרויסען מנהיג, דער איניציאטאר און גרינדער פון ישיבת חכמי לובלין, שעפער פון דף-היומי, לובלינער רב

מרן הגאון הקדוש מהר"ם שפירא זצ"ל

קומט פאר 1) אין דער אלטשטעטישער שוהל וואלבארסקא 20 2) אין דער ווילקער שוהל זאכאדניא 56

הזכרות לזכר נשמתו

הספדים וועלען האלטען: הרה"ג שלמה שיקלער (האבד"ק קאלוש), הרב משה זילבער (לובלין), הרב אהרן לעב-וואהל (לובלין), פארשטעהער פון היגען ראבינאט, סיים-דעפ. ראש-הקהל ר' לייבל מינצבערג, פרעזעס ר' פישל ליבערמאן. פרנס ר' דוד צבי זילבערשטיין, פרנס רעד. ר' אליעזר גרשון פרידענזאהן, תלמיד פון יח"ל ברוך אפרים רוזשאק און אנד.

הזכרות וועלען אפריכטען די שוהל-חזנים. גיט אפ כבוד דעם גרויסען נפטר! ערשיינט מאסענווייז!

פראנקרייך ענדערט איהר אויסערען פאליטיק

ראדיא־פראגראם

מאנטאג, דעם 15 אקטאבער 1934

6,45 פריהמארגען־אודיציע, 6,48 פליטען, 6,52 גימנאסטיק, 7,25 פליטען, 7,50 רעקלאמע־קאנצערט, 11,57 צייט־סיגנאל, 12,03 ידיעות, 12,05 פרעסע־איבערזיכט, 12,10 קאנצערט, 1 ידיעות פון טאג, 1.05 פליטען, 3,30 עקספארט־ידיעות, 3,35 בערזע, 3,45 קאנצערט, 4,45 א לעקציע דייטש, 5 געזאנג־רעציטאל, 5,25 פליטען, 5,35 פליטען, 5,50 רעפעראט, 6 פליטען, 5,15 קלאוויר־רעציטאל, 6,45 א שמועס פאר עלטערע קינדער, 7 אודיציע פאר זעלנער, 7,25 א גע־זעלשאפטליכע ווייל, 7,30 רעפעראט, 7,50 ספארט ידיעות, 8 לייכטע מוזיק, 8,45 אוונט־ידיעות, 9 היסטארישער קאנצערט פון פוילישער מוזיק, 9,45 רעפעראט, 10 קאנצערט, 10.15 פליטען, 11 קאמוניקאטען, ידיעות, 11,05 טאנץ־מוזיק.

פאריז, 14 (ספ. טעל.)

דאס בעשטימען דעם געוועזענעם פרעמיער לאוואל אלס אויסערן־מיניסטער אויפ'ן ארט פון טראגיש־אומגעקומענעם מיניסטער בארטו האט אין די היגע פאליטישע קרייזען געמאכט א'אונגעהויערען רושם.

די דאזיגע בעשטימונג בעדייט א ראדיקאלע ענדערונג אין דער פראנצויזישער אויסערן־פאליטיק. לאוואל איז בעקאנט אלס אנהענגער פון „4 פאקט“, וואס דארף זיך שטיצען אויף פראנקרייך, ענגלאנד, איטאליען און דייטשלאנד. לאוואל איז אויך בעקאנט אלס געגנער פון א פריינדשאפט מיט סאוויעט־רוסלאנד.

געשטארבען סאבינאוו

ריגע, 14 (ספ. טעל.)

היינט פריה איז דא פון א הארץ־שלאג גע־שטארבען דער בעריהמטער רוסישער טענאר לע־אניד סאבינאוו.

רעקארד־לויף פון פרל. וואלאשעוויטש

בערלין, 14 (ספ. טעל.)

דאס דייטשע אינפארמאציאנס־ביורא איז מודיע פון טאקיא, אז בעת די פרויען־לייכט־אטלעטישע פארמעסטונגען אין אסאקא האט דאס פרל. וואלאשעוויטש געשלאגען א פאנטאסטישען וועלט־רעקארד אינם לויף אויף 200 מעטער, וואס זי האט דערגרייכט אין 23,8 סעקונדע.

WYGRASZ U WOLANOWA!

ביליגע טוריסטען־רייזעס פון פוילען קיין אמעריקא

ווארשא (יט"א) אויף א'אטלאנטישער קאנפערענץ, וואס איז אבגעהאלטען געווארען פא־ריגע וואך אין לאנדאן, איז בעשלאסען געווארען ביליגער צו מאכען די בילעטען פאר טוריסטען, וואס פאהרען אויף א קורצען בעזוך אין די פער־אייניגטע שטאטען. אדאנק דעם בעשלוס וועט מען שוין פון דעם 22־טען אקטאבער קענען דורכמאכען די רייזע פון גדיניע קיין ניו־יארק און צוריק פאר 154 דאלאר (800 זל.) דערביי האט דער טוריסט דאס רעכט צו פערבלייבען אין אמעריקא 15 טעג.

אויב אבער די דאזיגע שיף־ליניע האט נישט קיין שיף, וואס זאל צוריקפאהרען אין משך פון די 15 טעג, האט דער פאסאזשיר דאס רעכט צו פערבלייבען אין אמעריקא לענגער ביז דעם אפ־פאהר פון דער ענטשפרעכענדער שיף פון אמעריקע. אזוי ווי די רייזען פון דער גדיניע — אמעריקא ליניע קומען פאר ווינטער־צייט איינמאל אין חודש, וועט אלזא א טוריסט, וועלכער וויל בעזוכען די פעראייניגטע שטאטען אדער זיך טרעפען מיט זיין משפחה, קענען פערבלייבען אין אמעריקע כמעט א גאנצען חודש. א בילעט פאר טוריסטען פון דריטען קלאס קאסט אהין און צוריק 125 דאלאר (650 זלאטעס).

סוף אפריל 1935 וועלען אין אמעריקא פארקומען וואהלען צום יודישען וועלט־קאנגרעס

ניו־יארק, (יט"א) דער יודיש־אמעריקא־נער קאנגרעס האט אויף א איצט אפגעהאלטענער זיצונג אקצעפטירט די האלטונג פון זיינע דעלע־גאטען אויף דער יודישער וועלט־קאנפערענץ, וואס איז אין אויגוסט ה. י. פארגעקומען אין זשענעווע.

אויף דער זעלבער זיצונג האט דער יודיש־אמעריקאנער קאנגרעס בעשטימט אויף דעם 28־טען אפריל 1935 דעם טערמין פון די וואהלען פון די אמעריקאנער דעלעגאטען צום יודישען וועלט־קאנגרעס, וואס וועט גערופען אויף אויגוסט 1935.

אפגעלייגט די ציוניסטישע לאנד קאנפערענץ אין יוגאסלאוויען

בעלגראד, 14 (יט"א טעלעגראפיש)

די לאנד־קאנפערענץ פון די יוגאסלאווישע ציוניסטען איז אפגעלייגט געווארען צוליב'ן פאלקס טרויער נאכ'ן טראגישען טויט פון קעניג אלעק־סאנדער.

איראקער נאפט

האט אנגעהויבען צו שטראמען קיין חיפה

חיפה, 14 (ספ. טעל.)

היינט האבען אנגעהויבען צו פליסען קיין חיפה די ערשטע שטראמען נאפט פון איראק, וואס ווערען געשיקט דורך א'אונטערערדישען קאנאל, וואס גייט פון די מאסולער קוואלען — ד.ה. אויף א שטח פון 600 ענגלישע מייל.

ווער עס וויל

זיך בעפרייען פון אבסטרוקציע און זיינע פאלגען ווי אומפערדייליכקייט איבעלקייט, אויפברויזונג פון בויך א. ז. וו. דארף זיך פערזעהען מיט „קאסקארין לעפרענס“. מ'פערברויכט 1 אדער 2 פילען ביינאכט בעת'ן עסען. קליינער קאסט א טארעבקע 40 גר. צו בעקומען אין יעדער אפטייק.

יודיש טעאטער
פילהארמאניע
נארוטאוויטשא 20, טעל. 213-84.

לאדזער יודישער
טעאטער־עולם!
אלע ווי איינער טרעפט איהר זיך פנים אל פנים מיט אייער בן־עיר דעם בעקאנטען כאראקטער־שוישפילער און רעזשיסער

ש. קוטנער
צו זיין
30־יעהריגען יובל,
וועלכער קומט פאר דינסטאג, ד. 23 אקטאבער ד. י. 9 אוונט אין טעאטער פילהארמאניע.
XXX

Dr. H. LUBICZ
DED.
פאר הויט, וועגערישע און געשלעכטס־קראנקה.
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 141-32
עמפפאנגס־שעה'ן 8-10, 12-2, און 5-8 אוועגד און יו"ט 9-1. פאר דאמען בעזונדערער ווארטע־זאל.

Dr. Z. Henrykowski
ספעציאל־ארצט פאר וועגערישע הויט־קראנקהייטען און מענער־שוואכע
האט זיך איבערגעצויגען אויף
פיעטריקאווער 86
טעל. 143-63
נעהמט אן פון 8—11 און פון 6—9 אוועגד.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע זאל.
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פרייזען.

הלאנג־קינא
„MIRAŻ“
11 ליסטאפאד (קאנסטאנט.) 16
היינט פרעמיערע!
דאס פרעכטיגסטע מייסטערווערק פון דער פראדוקציע —
Sowkino - Moskwa
א. נ.
„שטורם“
מיט'ן אנטייל פון די בעדייטענדסטע רוסישע ארטיסטען.
אויסערן פראגראם:
ספארט־רעווי אויפ'ן רויטען פלאץ אין מאסקווע מיט'ן אנטייל 1.300.000 מאן!
אין דער אנוועזענהייט פון סטאלין און וואראשילאוו און אנד. סאוויעטישעטוער.

צו אלע קאלאניאל און שפייזהענדלער!
די אלע, וועמען ס'איז געמאכט געווארען פראטאקאלען פאר האנדלען זונטאג, ערב סוכות און זונטאג, חול המועד סוכות. דארפען זיך רעגיסטרירען היינט פון 7-9 אוועגד אין דער קאנצעלאריע פון קאלאניאל־הענדלער־פעראיין, שרוד־מיעסקא 20. די פערוואלטונג.

STARSZY FELCZER
H. Neumark
צוריקגעקעהרט
פאלודניאווא 28, טעל. 163-46
נעמט אן ביז 10 פריה און פון 2-4 נ.מ.

Dr. HELLER
ספעצ. פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען און מענער־שוואכע
8 טראגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8-11 און פון 4-8 אוונט, זונטאג פון 11-2 מיטאג.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע־זאל.
אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פרייזן

7.50 זל. טעגליך — אטוואצק — קלימאטישע וואלד־סטאציע — 7.50 זל. טעגליך
Sanatorjum
D-ra med. W. PRZYGODY
לונגען־אפטיילונג: ס'ווערען געהיילט לונגען־קראנקע לויט די נייעסטע מעטאדען.
כירורגישע אבטיילונג: עס ווערען געמאכט: אדמע, איבער־ברעכונג פון פערוואקסונגען, דורכשניידען פונ'ם נערוו א. ז. וו.
ספעציעלער פאוויליאן: ריטשאלט־פרייזען צוגעפאסט צו דער איצ־טיגער קריזיס־צייט נעמען ארום: פולע אויסהאלטונג, מעדיצין, אויפזיכט, רענטגען, אנאליזען א. א.
כשר'ע קיך! געשמאקע כשר'ע קיך. כשר'ע קיך!
פאר רעקאנוואלעסצענטען זארגפעלטיגע אויפזיכט.

אויערן, נאז און האלז קליניק
מיט בעטען פון Dr. Z. Rakowski
פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.) ווי אויך אמבולא־טארישע פון 11-1 און פון 5-8 אוונט.

Dr. med. Haltrecht
ספעציאל־ארצט פאר הויט־און געשלעכטס קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעמט אן פון 8—11 פריה און פון 1^{30}—2^{30} מיטאג און פון 7—9 אוועגד.
זונטאג פון 10—1 בייטאג.
אלע ארט אנאליזען.
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פרייזן
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע־זאל.

מודעה. ברוך־קראנקע! קריפעל!
ליידענדע אויף פערשידענע ביין־פערקרי־מונגען פון גוף (הויקערס)!
אין לאדז הייליט צום ערשטען מאל דער אמת'ער וועלט־בעריהמטער ספעציאליסט

Ortoped Natan Rapaport
DYR.
פון ווין מיט 30־יעהריגער פראקטיק און נעמט אן פון 9 פריה ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 איוועגד
אין לאדז, פילסודסקיעגא № 23
(פריהער וסכארניא 23) טעל. 231-89
ברוך־ליידענדע! איהר קענט געזונד ווערן אהן בלוטיגע אפעראציעס ראטעוועט אייער געזונד כל־זמן ס'איז נאך צייט, ווייל דער ברוך ווערט גרויס ווי א מענשען־קאפ, די קישקעס ווערען פערדרעהט און מ'קען בראנדיג ווערען.
א היקף און א רפואה! דורך מיין מעטאדע ערפונדענע ספעציעל הייל־באנדאזשען, וועלכע האלטען צו די גרעסטע פערנאכלעסיגטע ברוכען און בעזייטיגען ראדיקאל מיט גאראנטיע ביי אנפאנגס־ברוכען. מיין ספעציאליטעט איז אויך: הייל־אפאראטען נאך דעם סיסטעם פון פראפעסאר ד"ר האפא, ד"ר העססינג און קאללאט. געגען אלערליי פערקריפלונגען, פערקרימטע פיס ווי אויך שמערצענדע פלאט־פיס פאר אמפוטירטע איגוואלידען אמעריקאנישע קונסט־פיס (סאלאן־ארביים).
פאר דאמען נאך אפעראציעס קינסטליכע ברוסטען.
ביים ארפאלאזען זיך פון מאגען, קישקעס און געבירט־מוטער, עמפפעהל איך ספעציעלע הייל־באנדאזשען לויט דעם סיסטעם פון פראפ. ד"ר גלענארד.
געדענקט די אדרעס:
ארטאפעדישע אנשטאלט 23 פילסודסקיעגא 23.

„ניייער פאָלקסבלאַט"

אויפ'ן וועג פון קלענסטען ווידערשטאַנד
פּראָיעקט פון איינפיהרען אָפּצאָהלען אין די שולען

דער מיניסטער פאַר בילדונג ה' יענדזשעיעוויטש טראַגט זיך מיט אַ פּלאַן איינצופיהרען אין די פּאָווששעכנע שולען אַן אָפּצאָהל. דאָס דאַרף זיין דער וועג צו היילען דעם ממש קאַטאַסטראָפאַלען מצב אין פּוילישען שול-וועזען. מיר זענען זייט אַ פּאָר יאָהר אין פּוילען עדות פון אַ געפאַהרלעכער ירידה פון דער אַלגעמיינער פאָלקס-בילדונגס-טעטיגקייט. ס'איז איבעריג צו בעמערקען וואָס פאַר השפּעה עס האָט די בילדונג אויפ'ן גאַנג פון'ם געזעלשאַפטליכען לעבען און וואָס פאַר אַ שייכות עס איז פאַרהאַן צווישען אַנאַלפאַבעטיזם און אַלע פאַרקריפּלטע לעבענסדערשיינונגען אין פאָלקס אָרגאַניזם. איז זאַקע דער דראַנג פון אַלע קולטור-פעלקער צו פאַרגרעסערען די צאָהל שולען, איינפיהרען צוואַנגליכקייט פאַר די עלטערען צו שיקען די קינדער אין די שולען און הויפּטזעכליך אין די פּאָווששעכנע שולען נישט נאָר צו פאַרטיילען לערנען אומזיסט אויפ'ן חשבון פון דער מלוכה, נאָר אויך זאָרגען פאַר דער דערנעהרונג פון די אָרעמע שילער.

אין דער טאַבעלע פון לענדער לויט דער צאָהל אַנאַלפאַבעטען האָט פּוילען תיכף נאָך דער מלחמה צוליב „קאָנגרעס-פּוילען" פאַרנומען אַ גאָר נישט בכבוד'יגען פּלאַץ, וואָס איז געווען אַ פּועל יוצא פון דער צאַרישער פּאָליטיק צו האַלטען די מאַסען אין פינסטערניש בפרט אין פּוילען. עס איז קלאָר, אַז די טענדענץ האָט געדאַרפט זיין ווי אַמשנעלסטען אַרויסצורייסען זיך פון דעם קרייז פון אומקולטורעלע פעלקער און דערנעהנטערען זיך צו מערב אייראָפּע. נאָך אין'ם שול-יאָהר 1924/25 ד. ה. 6 יאָהר נאָך דער בעפרייאונג פון פּוילען, האָבען זיך געפונען אויף דער צאָהל פון 28 מיליאָן איינוואוינער 28 טויזענט פּאָווששעכנע שולען, 66 טויזענט לעהרער און העכער 3 מיליאָן קינדער, וואָס האָבען בעזוכט די שולען. אויף אַ יעדע טויזענט איינוואוינער אין פּוילען זענען געווען קרוב 115 קינדער אין די שולען, בעת אין דער זעלבער צייט איז אויסגעפאַלען אין דייטשלאַנד 149 שול קינדער אויף טויזענט איינוואוינער און 165 שול קינדער אויף טויזענט איינוואוינער אין דער טשעכאָסלאָוואַקיי. אויף יעדען לעהרער אין פּוילען איז אויסגעפאַלען דורכשניטליך 48 שילער. דאָס איז געווען אין אַ צייט, ווען עס זענען נאָך נישט געווען גאַנץ רעגולירט די פאַרהעלטנישען אין דער מלוכה. קנאַפּע 3 יאָהר נאָך דער פּויליש-באָלשעוויסטישער מלחמה, אַ גרויסער מאַנגעל אין בנינים, אַ נישט-קוואַליפיצירטע לעהרערשאַפט, אָט דאָס אַלץ האָט געדריקט און משפיע געווען אויף די נישט רעגולירטע פאַרהעלטנישען.

פון יאָהר צו יאָהר זענען געוואַקסען די צאָהל קינדער. אין'ם שול-יאָהר 1928/29 האָבען געדאַרפט גייען אין די שולען 3.706.000 קינדער, אין'ם יאָהר 1929/30 — 3 מיליאָן 9 הונדערט טויזענט קינדער, אין'ם יאָהר 1930/31 — 4.245.000, אין'ם יאָהר 1931/32 — 4,638.000, 1932/33 5.038.000 און אין'ם יאָהר 1933/34 — 5.200.000 קינדער. פאַראַלעל מיט דעם זענען אָבער נישט געוואַקסען כמעט די צאָהל לעהרער און זעהר ווייניג נייע שול בנינים זענען צוגעקומען. דער פּועל יוצא איז געווען דער, אַז בעת אין'ם יאָהר 1932/33 האָט די צאָהל קינדער אין די שולען געדאַרפט בעטרעפען 5 מיליאָן, האָט זי נאָר אויסגעמאַכט 4,475.000 ד. ה. אַז 560 טויזענט קינדער זענען פאַרבליבען אָן אַ שול, פון'ם יאָהר 1933/34 זענען נאָך קיין ציפערן נישט פאַראַן, אָבער עס איז אָנצונעהמען, אַז העכער 600 טויזענט קינדער אין פּוילען געניסען נישט פון קיין שול. אין דערזעלבער צייט וואַקסען די צאָהל קינדער, וואָס פאַלט אויס אויף איין לעהרער. צוליב דעם, וואָס קיין נייע עטאַטען זענען כמעט נישט צוגעקומען, האָבען שוין אין'ם יאָהר 1928/29 די צאָהל קינדער אויף 1 לעהרער זיך פאַרגרעסערט איבער 50. און אין'ם לעצטען יאָהר 1933/34 וועט די צאָהל אויסמאַכען העכער 60 שילער אויף איין לעהרער אין שטאָט און העכער 70 אין דאָרף.

אין אַ צייט ווען הונדערטער לעהרער אין פּוילען גייען אַרום אָהן פּרנסה און שטאַרבען ממש פאַר הונגער, געפינען זיך אויסער די שול-וועזען 6 הונדערט טויזענט קינדער אָהן דערציהונג און בילדונג און אַ יעדער לעהרער ווערט בעלאַסטעט מיט אַ גרעסערער צאָהל שילער.

אויב דאָס איז נאָך ווייניג, איז דער בודזשעט פאַר'ן שולוועזען פאַרקלענערט געוואָרען מיט 70 מיליאָן זל. ד. ה. מיט אַ קנאַפּען דריטעל.

עס איז קלאָר, אַז די הונדערטער טויזענטער קינדער וואָס גייען נישט אין די שולען זענען צום גרעסטען טייל אַרבייטער און פּויערים-קינדער, וועלכע קאָנען צוליב מאַנגעל אין פּלאַץ נישט געניסען פון דער עלעמענטאַרער בילדונג. צווישען די בילדונגסלאָזע קינדער געפינען זיך אַ סך יודישע. אָבער נישט גענוג, וואָס זיי האָבען נישט קיין צוטריט צו די פּאָווששעכנע שולען, האָט די שול-מאַכט געשטעלט גרויסע מניעות ביים אויסבויען פון'ם יודישען שולוועזען, אָפּזאָגענדיג מלוכה-רעכט די שולען מיט יודישער אָדער העברעאישער אונטערריכטסשפּראַך.

דער לעצטער צוזאָג פון בילדונגס-מיניסטער איינצופיהרען אַן אָפּצאָהל פאַר קינדער אין די פּאָווששעכנע שולען, וואָס האָט אפילו אַרויסגערופען אַן אויפרעגונג צווישען דעם פאַרבאַנד פון סאַנאַטאָרישע לעהרער, איז נישט מער און נישט ווייניגער ווי אַ סתירה צו דער קאָנסטיטוציע, וועלכע פאַרזיכערט אומזיסטיגע בילדונג אין די עלעמענטאַרע שולען, נאָר איז הויפּטזעכליך געווענדעט געגען די אָרעמע מאַסען אין לאַנד, וועלכע וועלען זיין דער איינציגסטער קרבן פון דעם ביזעם געזעץ.

די רייכע און בירגערליכע קרייזען וועלען זיין אומשטאַנד צו צאָהלען פאַר זייערע קינדער, דער אָרעמער האַנדווערקער, אַרבייטער, פּויער און אָרעמער אינטעליגענט וועט אָבער מוזען פאַרציכטען צו שיקען זיין קינד אין שול אַריין. שוין ביז היינט אין דער צייט פון „אומזיסטיגע" שולען האָט מען טאָג ביים אָרעמען טאַטען אַרויסגענומען וואָך-וועכענטליך געלט פאַר פאַרשידענע צוועקען, וועלכע זענען נישט תמיד געשטאַנען אין אַ דירעקטען שייכות מיט בילדונג.

דער נייער פּראָיעקט בעדייט אַ גרויסע סכנה פאַר דעם קולטורעלען לעבענס-ניוואָ פון פּוילען און הויפּטזעכליך פאַר די אָרימע פאָלקס-שיכטען. נישט געזאָגט, וואָס די מיטעל- און הויך-שולען זענען צוליב די גרויסע אָפּצאָהלען פאַרמאַכט פאַר די אָרימע קינדער, וועט איצט — אויב דער פּראָיעקט וועט רעאַליזירט ווערען — אויך די פאָלקס-שול זיין נישט צוגענגליך פאַר די אָרימע מאַסען. (ב. פ.)

נישט צומישען שנאה צום טרויער
אַ ניכטערנע שטים אין דער העצעריי געגען די אויסלענדער אין פראַנקרייך

די ערשטע רעאַקציע פון דער פראַנצויזישער פּרעסע אויפ'ן מאָרד פון קעניג אַלעקסאַנדער און אויסערן-מיניסטער באַרטו איז געווען אַן אויסברוך פון די שטימונגען געגען די אויסלענדער. פאַרטרייבען די אויסלענדער, אַרויסשיקען פון לאַנד די מענשען, פון וועלכע מען האָט אַזוי פיל צרות, וועלכע האָבען שוין נישט איינמאָל געבראַכט אויף פראַנקרייך ליידען און געפאָדערט בלוטיגע קרבנות! פראַנקרייך מוז אויסגערייניגט ווערען פון נישט געוואונשענע אויסלענדער, אַזוי האָט געשריבען כמעט די גאַנצע פראַנצויזישע פּרעסע. עס איז דעריבער ווערט בעזונדערס צו פאַרצייכענען די שטים פון איין בלאַט, וואָס רופט די פראַנצויזישע עפענטליכע מיינונג זיך צו בערוהיגען און נישט דערלאָזען, אַז פון פאַרברעכען אין מאַרסעל זאָלען ליידען אומשולדיגע מענשען. דאָס איז די פּאַריזער „רעפּובליק". וועלכע האָט אַפּעלירט צו דער עפענטליכער מיינונג נישט צו פאַרגעסען די רוהיגע אָפּשאַצונג פון שולדיגע און אומשולדיגע. די צייטונג שרייבט:

אויב די דראַמע פון יוגאָסלאַוויען האָט זיך דערוויילע אויסגעדריקט אויף אַזאַ שרעקליכען אופן אויף דער פראַנצויזישער טעריטאָריע, דאַן לאָמיר האָבען אין זין, אַז פראַנקרייך, וואָס האָט זיך געגרייט בעגעגענען אויף איהר טעריטאָריע אַ פריינד און געטרייען פאַרבינדעטען, דאַרף נישט וואַרפען אויף זיין קבר אַ שטויס דעקרעטען וועגען אַרויסשיקונגען, פּונקט אַזוי ווי די פאַרברעכער פלעגען וואַרפען אויפ'ן קבר פון זייער פיהרער די טויטע קערפּערס פון זייערע קנעכט. מען דאַרף זיך היטען פאַר די מענשען, וועלכע ווילען אויסנוצען דאָס היסטאָרישע פאַרברעכען, כדי פונאַנצופאַקערען אַ נייע שנאה. זאָלען די אויסלענדער זיין פאַר אונז מאָרגען דאָסזעלבע, וואָס זיי זענען געווען נעכטען: געסט, וועלכע זענען אונטערגעוואָרפען די פראַנצויזישע געזעצען. אויב זיי וועלען די דאָזיגע געזעצען פאַרלעצען, דאַן וועלען מיר זיין צו זיי שטרענג. נאָר אויב זיי היטען אָפּ די געזעצען, דאַן זאָלען מיר בלייבען אָביעקטיוו. אַ נישט געוואונשענעם קאָן מען אָנרופען און זיך צו איהם אַזוי בעציהען אויפ'ן סמך פון זיינע מעשים און נישט דערפאַר, ווייל ער איז געבוירען געוואָרען אונטער אַ פרעמדען הימעל. צום טרויער דאַרף מען נישט צומישען קיין שנאה. פאָרזיכטיגקייט, וואָס ווערט אַרויסגעוויזען בעצייטענס איז עפּעס איינס און ווילדער מענשען-האַס איז עפּעס אַנדערש.

די צייטונג וואָרענט אַלע פראַנצויזען:

היט אייך פאַר פּראָוואָקאַטאָרען אין משך פון די נאָהענטסטע טעג. יעדער פון אייך טראָגט אין זיך אַ שטיקעל פראַנצויזישען כבוד.

דאָס בלאַט פון דער רוסישער עמיגראַציע, די „פּאָסלעדניע נאָוואָסטי" שרייבט:

אין דער פּאַנישער שטימונג, וואָס האָט אַרומגעכאַפּט אַ טייל פון פּובליקום, זעהט מען שוין פאָראויס אַלס רעזולטאַט פון דעם מאָרד גרויסע ענדערונגען אין דער אויסלענדישער פּאָליטיק. אַזעלכע בעהויפּטונגען קאָנען נאַטירליך נישט דינען דער זאַך פון שלום. און מאָרגען זעהען אויס די אַלע מיינונגען פּנים אל פּנים מיט די פאַקטען, וועלכע שטעלען פעסט מיט אַ זעלטענער קלאָרקייט די סיבות פון פאַרברעכען און דעם כאַראַקטער פון די פאַרברעכער. דער מערדער איז אַ כאָרוואַט. אויף זיין קערפּער האָט מען געפונען אַ טאַטויאַרונג, וואָס רופט נישט אַרויס קיין שום ספק. די צייכענס אויפ'ן מערדער'ס קערפּער בעדייטען נישט עפּעס אַנדערש, ווי אינערליכע מאַקעדאָנישע רעוואָלוציאָנערע אָרגאַניזאַציע". אַ רעוואָלוציאָנער — אַ מאַקעדאָנער אָדער אַ רעוואָלוציאָנער — אַ כאָרוואַט אָדער אַ פאַרבאַנד פון די ביידע — דאָס ברענגט באַלד אַריין דאָס זוכען אין די ראַהמען, וואָס נאָר אין זיי קאָן מען געפינען די קאָנקרעטע אויפקלערונג.

עס וואָלט געווען, שרייבט ווייטער די צייטונג פריהצייטיג, איצט צו רעדען וועגען די פאָלגען פון מאָרד פאַר דער אינטערנאַציאָנאַלער פּאָליטיק, וואָס ווערט געפיהרט דורך פראַנקרייך. קעניג אַלעקסאַנדער איז געקומען קיין פראַנקרייך, כדי צו לעזען פראַגען, וואָס שטעלען מיט זיך פאָר אַ ווירקליכע שווערקייט. צי זענען איצט די דאָזיגע שווערינקייטען געשטיגען? לויט אונזער מיינונג וואָלט מען דאָ געדאַרפט נעהמען אַ ביישפּיל פון דער הערליכער רוהיגקייט און צוריקגעהאַלטענקייט, וועלכע דאָס יוגאָסלאַווישע פאָלק האָט אַרויסגעוויזען ביים בעקומען די ידיעה וועגען טויט פון קעניג.

פּאָליטישער פילם-סטאַר אין ענגלאַנד
אַסוואַלד מאָסלעי און זיינע פאַשיסטישע העמדלעך

ווי בעקאַנט, איז אויך אין ענגלאַנד פאַראַן אַ פאַשיסטישע בעוועגונג. די בעוועגונג איז דערוויילע זעהר אַ שוואַכע, הגם זי פּרובט מיט אַלע מיטלען צו מאַכען זיך פּאָפּולער. בראש פון די ענגלישע שוואַרצע העמדלעך שטייט אַסוואַלד מאָסלעי, אַן אַריסטאָקראַט, וועלכער איז אַמאָל געווען אַ קאָנסערוואַטיסט, שפּעטער אַ מיטגליד פון דער לייבאָר-פּאַרטיי, און איצט איז ער דער פיהרער פון די פאַשיסטען. ער בייט זיינע איבערצייגונגען ווי די הענטשקעס, אָבער זיכער איז ער אַ שיינער מאַן. מען רופט איהם דערפאַר „דער פּאָליטישער פילם-שטערן!"

צי האָט עפּעס אַ צוקונפט די דאָזיגע ענגלישע פאַשיסטישע בעוועגונג? וואָס איז איהר פּראָגראַם און אין וואָס בעשטייען איהרע מיטלען? ווי אַזוי קוקט אויף איהר די לייבאָר-פּאַרטיי, וועלכע האַלט לעצטענס אין איין וואַקסען?

אויף אָט די פראַגען בעמיהט זיך צו ענטפערען דאָס בוך פון בעקאַנטען אַמעריקאַנער פּאָליטישען רעפּאָרטער ניקערבאָקער: „די שוואַרצע העמדלעך אין ענגלאַנד". דער שרייבער איז געווען אין „שוואַרצען הויז", וואו ער איז אין די קאַזאַרמעס געקומען אין בעריהרונג מיט פיל מיטגלידער פון מאָסלעי'ס גוואַרדיע. ער איז געווען אויף מיטינגען פון די שוואַרצע העמדלעך. ר'איז מודה, אַז מאָסלעי איז אַן אויסגעצייכענטער מיטינג-רעדנער, אפשר דער בעסטער אין ענגלאַנד. ער האָט גערעדט מיט מאָסלעי'ן. שפּעטער מיט די ענגלישע סאָציאַליסטען. דער טאָן פון בוך איז ווי געוועהנליך ביים דאָזיגען מחבר גאַנץ אָביעקטיוו.

דאָס פּראָגראַם זייערס? דערוויילע האַלטען זיי, אַז עס מוז קודם כל אויסגענוצט ווערען פאַר פּראָפּאַגאַנדע די אַרבייטסלאָזיגקייט. ענגלאַנד האָט צוויי מיליאָן אַרבייטסלאָזע. אמת, די צאָהל בעשעפטיגטע איז איצט כמעט דיזעלבע, ווי אין די יאָהרען פון דער בעסטער קאָניונקטור. אָבער דער צוואוקס פון דער בעפעלקערונג טוט איהר זאַך, דאָס פּראָגראַם פון מאָסלעי'ן איז קאַמף געגען דער אַרבייטסלאָזיגקייט מיט דער הילף פון זעלבסט-אויסקום.

צי דענקט איהר, זאָגט מאָסלעי, אַז דער ענגלישער עקספּאָרט וועט בעווייזען צוריקצוגעווינען די מערק, וועלכע ער האָט אַנגעוואוירען: אויב נישט, מוז מען פאַרברייטערן די אינערליכע מערק. צאָלען און קאָנטינגענטען וועלען דאָ נישט גענוגען. מען דאַרף ענגלאַנד שליסען פאַר פרעמדע מערק, כדי צו פאַרברייטערן דעם אינערליכען מאַרק, דאַרף מען העכערן די פּרייזען פון די לאַנדווירטשאַפטליכע אויסאַרבייטונגען, דאַן וועט דער פּויער מעהר קויפען. אַזוי ווי די לאַנדווירטשאַפטליכע אויסאַרבייטונגען וועלען גיין אין דער הויך, וועט מען מוזען העכערן די אַרבייטסלוינען. אַזוי אַרום וועט קיין אַרבייטסלאָזע נישט זיין. דער פּויער וועט ווערען רייכער, דער אַרבייטער וועט מעהר פאַרדינען.

כדי דאָס פּראָגראַם צו רעאַליזירען, מוז מען האָבען אַ שטאַרקע רעגירונג. מען מוז האָבען די דיקטאַטור פון אַ פיהרער, און דער פיהרער איז נאַטירליך מאָסלעי.

אין וואָס זאָל בעשטיין די מעטאָדע? נאָך וואַקלונגען האָט זיך מאָסלעי דעצידירט איבערצונעהמען די מעטאָדע פון היטלערן. ער האַלט, אַז ביי די נאָהענטסטע וואַהלען וועט ער בעקומען אַ מעהרהייט אין פּאַרלאַמענט, דאָס הייסט, אין צוויי יאָהר אַרום וועט ענגלאַנד וואַרפען זיך צו די פיס פון איהם, פון מאָסלעי'ן.

די יודען-פראַגע שפּילט אין מאָסלעי'ס פּראָגראַם אַ געוויסע ראָלע. מאָסלעי בעמיהט זיך נאָכצוטון מוסאָליני'ן, הגם אין בעדייטענד שאַרפערע פאָרמען, ווי עס האָבען בעוויזען די לעצטע עפענטליכע מיטינגען פון דער מאָסלעי-פּאַרטיי, וואו מאַנכע רעדנער זענען אַרויסגעטראָטען מיט העצערישע אַנטיסעמיטישע רעדעס. דער ענגלישער „פיהרער" האַלט בכלל, אַז די יודען דאַרף מען נישט צולאָזען צו דער פאַשיסטישער פּאַרטיי. אויף די פאַרזאַמלונגען רעדט מאָסלעי וועגען די רייכע מענשען פון מזרח", וועלכע זענען רייך געוואָרען נאָך מעהר אויף דער ענגלישער בערזע".

ניקערבאָקער האָט גאַנץ ריכטיג געשטעלט מאָסלעי'ן די פראַגע: צי קאָן דער פאַשיזם זיך ענטוויקלען אין ענגלאַנד, אויב עס פעהלען דאָרט די וויכטיגסטע בעדינגונגען פאַר זיין ענטוויקלונג ערשטענס, דער צוזאַמענשטויס צווישען פּאַרלאַמענט און רעגירונג, אַזוי ווי דאָס איז בשעתו געווען אין איטאַליען, צווייטענס, די פולשטענדיגע פאַראָרימונג פון דעם קליינבירגערטום. און דריטענס — די קאָמוניסטישע סכנה.

דערויף האָט מאָסלעי נאַטירליך געענטפערט, אַז אין ענגלאַנד זענען פאַראַן אַלע נויטיגע בעדינגונגען.

נאָך אַזעלכע ענטפערען האָט זיך ניקערבאָקער געווענדעט צום שעף פון לאָנדאָנער זעלבסטפערוואַלטונג מאָריסאָן, איינעם פון די פיהרער פון דער לייבאָר-פּאַרטיי. מאָריסאָן איז אויך קאַנדידאַט אויף פּרעמיער אין פאַל, ווען די לייבאָר-פּאַרטיי זאָל זיגען ביי די וואַהלען צום פּאַרלאַמענט. מאָריסאָן האַלט, אַז די פאַשיסטישע בעוועגונג אין ענגלאַנד שטעלט מיט זיך פאַר אַ געוויסע געפאַהר. ער מיינט אָבער, אַז אין איצטיגען מאָמענט פאַרדינט זי נישט קיין בעזונדערע אויפמערקזאַמקייט. אין ענגלאַנד איז דאָך נישטאָ קיין קאָמוניסטישע געפאַהר, ווי אין דייטשלאַנד אָדער אין איטאַליען. די ווירטשאַפט אין לאַנד איז אויך נישט דעזאָרגאַניזירט. אין פאַל, ווען מיר וועלען קומען צו דער מאַכט, זאָגט מאָריסאָן, וועלען מיר נישט דולדען קיין שום אומגעזעצליכע אַרויסטרעטונגען פון די פאַשיסטען. און מיר רעכנען אויף דער פולשטענדיגער לאָיאַלקייט פון מיליטער. מיר וועלען נישט גיין אין די דרכים פון די דייטשע רעפּובליקאַנער און מיר וועלען בעזייטיגען פון יעטוועדער איינפלוס אַלע, וואָס וועלען זיין פיינדליך צו אונזער מאַכט.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבען

נייער פאלקסבלאט

מאנטאג 15 ו' חשון תרצ"ה

אקטאבער

זון-אויפגאנג 5.59
זון-אונטערגאנג 4.45

די קליינע יודישע פאבריקאנטען מוזען זיין פארטרעטען אין דער נייער האנדעלס-קאמער

מ'דארף בעצייטענס זארגען וועגען דעם און נישט פארזוימען דעם מאמענט

דעם 4 נאוועמבער קומען פאר די וואהלען צו דער לאדזשער האנדעלס- און אינדוסטרי-קאמער. די איצטיגע האנדעלס-קאמער האט פארענדיגט איהר קאדענץ, וועלכע האט געדויערט 5 יאהר און מען מוז מודה זיין, אז איהר בילאנס איז א מעהר-ווייניגער צופרידענשטעלענדער. אין דער האנדעלס-קאמער זענען געקומען צום אויסדרוק אלע שיכטען פון אינדוסטרי און האנדעל: די גרויס-אינדוסטרי, מיטעל-אינדוסטרי, גרויס-האנדעל, מיטעל-האנדעל און קליינהאנדעל א חוץ... די קליינע, דראבנע יודישע אינדוסטרי.

צוליב א פארזעהען, אדער אפשר בכיוון, זענען ביי די ערשטע וואהלען אויסגעמיטען געווארען די קליינע יודישע אינדוסטריעלער און זיי האבען נישט געהאט קיין רעפרעזענטאנט אין דער האנדעלס- און אינדוסטרי-קאמער דורך די גאנצע 5 יאהר.

איצט קומען נייע וואהלען, ווי ס'זעהט אויס, וועט אויך דאסמאל צו קיין וואהלען נישט קומען און ס'וועט אריינגעטראגען ווערען אין אלע קוריעס איינהייטליכע ליסטעס, וועלכע וועלען צוגעשטעלט ווערען אויפן גרונד פון א פארשטענדיגונג.

מיר האבען גארנישט געגען דעם, פערקערט, אויב ס'קען אויסגעמיטען ווערען דער וואהל-קאמף, דארף עס זיכער געטון ווערען.

פארשטענדיגונג הייסט אבער נישט דאס, אז מ'וועט זיך פארטיילען מיט די מאנדאטען, מיר און דיר און דיר און מיר, נאר א באמת גלייכע פארטיילונג פון דער רעפרעזענטאנץ צווישען אלע שיכטען פון אינדוסטרי און האנדעל, וועמענס עקזיסטענץ-אינטערעסען ווערען בעטראכט און בעהאנדעלט אין דער ווירטשאפטליכער זעלבסט-פארוואלטונג. דעריבער טאר איצט מעהר נישט איבערגעחזרט ווערען די עוולה, וואס איז געמאכט געווארען דער יודישער קליינאינדוסטרי אין לאדז.

די דאזיגע דראבנע אינדוסטריעלער: שטריקער, זאקען-פאבריקאנטען, דרוקער און אנדערע גרופירען זיך אין צענטראלען האנדווערקער- און קליינאינדוסטריעלער-פערבאנד. פילסודסקיעגא 69. אזעלכע פאבריקאנטלעך מיט פאטענטען זענען פערהאן אין די טויזענדער און אויב ס'וואלט געקומען צו וואהלען וואלטען די דאזיגע קליינאינדוסטריעלער זיכער דערגרייכט זייער געהעריגע רעפרעזענטאנץ. ס'האנדעלט זיך אבער דערין, וואס מ'האט דא צו טון מיט א פארשטענדיגונג און דעריבער זאגען מיר, אז די פעראנטווארטליכע פאקטארען מוזען בעקומען זייער רעפרעזענטאנץ, וועלכער זאל ווי געהעריג פארטיידיגען זייערע לעבענס-אינטערעסען. דאס פארלאנגט די גערעכטיגקייט און שכל, דא קאן נישט זיין קיין רייד וועגען אפשטימען, אדער רעדערייען וועגען „סטאטוס קוואָ": די פארגאנגענע 5 יאהר זענען די קליינאינדוסטריעלער בע'עוולה'ט געווארען, אויף ווייטער טאר עס מעהר נישט געשעהען.

מיר דערמאהנען וועגען דעם די הערען, וועלכע פארנעהמען זיך מיט ברענגען צו א פארשטענדיגונג און צונויפשטעלען די איינהייטליכע ליסטעס. די יודישע קליינאינדוסטריע פאדערט איהר רעכט, וואס קומט איהר.

מיר דערמאהנען אויך וועגען דעם פערבאנד, אין וועלכען די דאזיגע אינדוסטריעלער זענען גרופירט. איננאנצען זענען נאך פארבליבען עטליכע טעג אויף אריינצוטראגען ליסטעס. דער פערבאנד דארף פאדערען ביי דער קאמיסיע, וועלכע שאפט די ליסטע אנ'ארט פאר זיך אין דער נייער קאדענץ פון דער האנדעלס-קאמער. דער מאמענט טאר נישט פארזוימט ווערען, ווייל דער ענין איז א לעבענס-נויטווענדיגקייט פאר די קליינע יודישע פאבריקאנטלעך.

דער שטרייק פון די אנגעשטעלטע אין די האלעס

נעכטען איז פארגעקומען די ערשטע קאנפערענץ צווישען די שטרייקענדע און האלע-בעזיצער

דער שטרייק פון די אנגעשטעלטע אין די האלעס אויף באלוטער און אגראדאווא פארציהט זיך. עס שטרייקען אנ'ערך 900 אנגעשטעלטע. דער שטרייק האט א רוהיגען פערלויף. די מיטגלידער פון שטרייק-קאמיטעט דיזשורירען אויף די ערטער, וואו די אנגעשטעלטע שטרייקען און גיבען פארשידענע אינפארמאציעס.

נעכטען איז פארגעקומען די ערשטע געמיינזאמע קאנפערענץ צווישען די פארשטעהער פון די שטרייקענדע און פארשטעהער פון די האלע-בעזיצער, די קאנפערענץ איז פארגעקומען אין לאקאל פון סוחרים פער-אין, פעטריקויער 10.

די פארשטעהער פון די שטרייקענדע האבען פרעזענטירט זייערע פאדערונגען, די האלע-בעזיצער האבען געענטפערט מיט געגען-פאדערונגען, צוליב וואס די צדדים האבען נישט געהאט קיין פולמאכטען אויף אנצונעהמען ענדגילטיגע דעציזיעס, איז די קאנפערענץ אפגעלעגט געווארען ביז הייגט אין אווענד.

היינט בייטאג קומט פאר א פערזאמלונג פון די שטרייקענדע אויף וועלכער ס'וועט אנגענומען ווערען א בעשלוס וועגען ליקווידירען אדער ווייטער פיהרען דעם שטרייק.

טעאטער „פילהארמאניע" נארוטאוויטש-גאס 20 טעל. 213-84

דאס שענסטע און אריגינעלסטע, וואס די „באנדע" האט אמאל געגעבען !!!

אלע זעגען ענטציקט און בעגייסטערט!

הייגט 9 אווענט | פון 60 גר. ביז 2 זל.

די יודישע באנדע

אין גרויסען שאס-פראגראם

— פון —

טאנצט, יודעלעך טאנצט

— ביז —

די וועלט שאקעלט זיך!

מיט די פריילעכע „באנדיטען": חנה גראסבערג, לילי ליליאנא, מאלווינא ראפעל, דוד לעדערמאן, לעאן ליבגאלד, הערמאן פעניגשטיין, זישע קאץ און אייזיק ראטמאן.

בילעטען אין קאסע.

היינט — די קאנפערענץ וועגען דעם שטרייק אין דער זאקען-בראנזשע

(2) אויף היינט איז צוזאמענגערופען געווארען א קאנפערענץ אין ארבייטס-אינספעקטאראט וועגען ענטגילטיג ליקווידירען דעם סכסוך אין דער קאטאן-בראנזשע.

דער שטרייק אין דער דאזיגער בראנזשע דויערט שוין העכער 10 וואכען.

געגען מאסען-עקסמיסיעס

א דעלעגאציע פון לאקאטארען-פעראיין פאהרט אינטערווענירען

(2) אין שייכות הערמיט, וואס אין די לאדזשער געריכטס-קרייזען קורסירען קלאנגען, אז דאס וואוינונגס-מאראטאריום, וואס זעהט פאר דאס צוריקהאלטען עקסמיסיעס אויף דער ווינטער-צייט וועט אנגעענדערט ווערען בלוין אין בעצוג צו ארבייטסלאזע, און אז אלע צייטווייליג בעשעפטיגטע, וואס וועלען מיט דאקומענטען נישט קאנען דערווייזען דעם מאנגעל אין ארבייט, וועלען עקסמיטירט ווערען — וועט אין די נאהענטסטע טעג ארויספאהרען א דעלעגאציע פון לאדזשער לאקאטארען און סוב-לאקאטארען פעראיין צום יוסטיץ-מיניסטעריום, און דארט דערלאנגען א ספעציעלען מעמאריאל.

די דעלעגאציע וועט בעטען דאס מיניסטעריום וועגען ארויסגעבען ענטשפרעכענדע פאראָרדנונגען בכדי נישט צו דערלאזען צו די פלאג פון מאסען-עקסמיסיעס פון מענשען, וועלכע זענען די לעצטע צייט לויט'ן געזעץ.

„קאמיטעט פאר דער יודישער מלאכה" האט אנגענומען א רייה וויכטיגע בעשלוסען

אין לאקאל פון „ארט" איז פארגעקומען, נאך א לאנגער הפסקה, א זיצונג פון „קאמיטעט פאר דער יודישער מלאכה", צו דער זיצונג זענען געקומען פארשטעהער פון די דריי לאדזשער יודישע צענטראלע האנדווערקער-ארגאניזאציעס, פון „ארט" פון דער קהלה און פון דער געזעלשאפט צו פארשפרייטען טעכנישע וויסענשאפט צווישען יודען.

ס'איז געפיהרט געווארען א ברייטע און ערנסטע דיסקוסיע וועגען דער נויטווענדיגקייט ווייטער ענער גיש צו פיהרען די אקציע צו לעגאליזירען די יודישע האנדווערקער-ווארשטאטען. די בעקאנט איז נאך אויף דעם פערהאן צייט ביז'ן 1. יאנואר 1935.

אין דער דיסקוסיע האבען אנטיילגענומען אלע אנוועזענדע, ס'זענען אנגעוויזען געווארען אויף אלע שוועריגקייטען און שיקאנעס וואס יודען איצט גע מאכט ביים ארויסגעבען האנדווערקער-קארטען דורך די מאסגעבענדע אינסטאנצען. ס'איז אבער אויך אנגעוויזען געווארען, אז מיט דער דאזיגער יודישער פראגע פערנעהמען זיך נישט אזוי ערנסט ווי מ'דארף.

די יודישע געזעלשאפטליכע קרייזען און בעזונדערס די יודישע צעכען, וועלכע וואלטען געדארפט שטיצען די אקציע בלב ונפש.

צום סוף זענען אנגענומען געווארען פאלגענדע בעשלוסען:

1) ארויסצוגעבען נאך אנ'אויפרוף צו די יודישע האנדווערקער, וועלכע האבען נאך נישט רעגיסטרירט זייערע ווארשטאטען, אז זיי זאלען דאס טון וואס שנעלסטען.

2) דער לאדזשער קאמיטעט זאל זיך ווענדען צום צענטראלען קאמיטעט אין ווארשא וועגען אננעהמען אנ'אקציע אין צענטראלע מלוכה-ארגאנען וועגען לינדערען די פראגע וועגען די האנדווערקער-קארטען ווי אפלעגען דעם טערמין א. א. וו.

3) דער לאדזשער קאמיטעט זאל געבען די איניציאטיווע, אז עס זאל צונויפגערופען ווערען אנ'אל-פוילישע קאנפערענץ פון די „קאמיטעטען פאר דער פוילישער מלאכה".

4) דורכפיהרען אנ'אינטערווענץ, אז דער אפצאהל וואס ווערט גענומען דורך דער האנדווערקער-קאמער פאר ארויסגעבען א בעשייניגונג אויף צו בעקומען א האנדווערקער-קארטע זאל אפגעשאפען ווערען.

5) די נעגאטיווע מיינונגען, וועלכע ווערען ארויסגעגעבען דורך די צעכען זאלען נאכגעקוקט ווערען דורכ'ן קאמיטעט.

6) פארשטענדיגען זיך מיט די פרעזידיומס פון די צעכען אין דער פראגע פון ארויסגעבען מיינונגען אויף ארויסצובעקומען האנדוו.-קארטען.

7) עפענען אנ'אינפארמאציע-ביורא ביים קאמיטעט, וועלכעס זאל טעטיג זיין 2 מאל א וואך.

8) פארברייטערען דעם קאמיטעט מיט די פארשטעהערשאפטען פון „בני ב"ית", רעטונגס-קאמיטעט און יודישע קאאפעראטיווע בענק.

אויף דער זיצונג האט נאך געזאלט בעטראכט ווערען די פראגע פון יודישע לערן-יונגלעך, צוליב דער שפעטער צייט אבער איז די זיצונג אפגעלעגט געווארען.

רעגיסטראציע פון יאר-גאנג 1916

(2) היינט, מאנטאג, דעם 15-טען אקטאבער דארפען זיך שטעלען די, וואס וואוינען, אויפ'ן שטח פון 3-טען קאמיסאריאט מיט די פאמיליען-נעמען אויף די אותיות:

H Ch I

און פון 8-טען קאמיסאריאט אויף די אותיות.

S Sz T U

מארגען, דינסטאג, דעם 16-טען אקטאבער דארפען זיך שטעלען די, וואס וואוינען, אויפ'ן שטח פון 3-טען קאמיסאריאט מיט די פאמיליען-נעמען אויף די אותיות:

J K

און פון 8-טען קאמיסאריאט אויף די אותיות:

W Z Ź Ż

צוגאב-פאבאר-קאמיסיע

היינט, מאנטאג, דעם 15-טען אקטאבער ה. י. וועט אין לאקאל פון דער מיליטערישער אפטיילונג ביים מאגיסטראט פיעטריקאווער 165 אמטירען א צוגאב-פאבאר-קאמיסיע פאר דער פ. ק. או. לאדז שטאט 1 צו דער קאמיסיע דארפען זיך מעלדען די פאבאראווע פון יאהרגאנג 1913, וועלכע האבען זיך צוליב וויכטיגע סיבות נישט געקאנט שטעלען ביז איצט צו די קאמיסיעס און די פאבאראווע פון עלטערע יאהרגענג, וועלכע האבען נאך נישט רעגולירט זייער בעציהונג צו מיליטער-דינסט אויב זיי האבען דערהאלטען נאמענטליכע אויספאדערונגען פון דער שטאטישער סטאראסטווע און וואוינען אויפ'ן שטח פון 2, 3, 5, 8, 9 און 11 פאליציי-קאמיסאריאטען.

צו דער קאמיסיע מוז מען צושטעלען א פאס אדער א דאקומענט מיט א פאטאגראפיע.

דעלעגאציע פון ענגלישע טעקסטיל-פאבריקאנטען קומט סוף וואך קיין לאדז

(2) לויט ווי מען אינפארמירט אונז פון לאדזשער ווירטשאפטליכע קרייזען, ווערט סוף היינטיגע וואך דערווארט אין לאדז דער אנקום פון דער דעלעגאציע פון ענגלישע טעקסטיל-פאבריקאנטען מיט'ן ה' הינקלער בראש.

די ענגלישע דעלעגאציע וועט פארשען דעם לאדזשער מארק אין שייכות מיט אימפארט- און עקספארט-פראבלעמען.

די דעלעגאציע וועט קומען אין פערבינדונג מיט די גרעסערע פירמען, ווי: „ווידזעווער מאנופאקטור", „שייבלער און גראהמאן", „י. ק. פאזנאנסקי" א.א.וו.

קלאנג-קינא-טעאטער

Zachęta

זגערזשער 26

היינט און פאלגענדע טעג!

פרעכטיגע קאמעדיע א. ג.

„שפילצייג"

אין די הויפט-ראלען:

Zula Pogorzelska
E. Bodo
K. Tom

א. א.

אנהויב פון די סעאנסען: שבת און יום-טוב 12 א זייגער. געוועגליכע טעג 4 נאכמ.

150 עלטערען פון קינדער אין דער באראכאוו-שול אין לאקאל פון דער קהלה

זיי פאדערען אנ'איינמאליגע סובסידיע, כדי אפצוראטעווען די יודישע שול פון אנ'עקסמיסיע

מיט א וואך צוריק האט זיך א דעלעגאציע פון די עלטערן אין דער באראכאוו-שול זיך געווענדעט צום פרעזעס פון דער קהלה-פערוואלטונג דעפ. מינצבערג וועגען אנ'איינמאליגע סובסידיע פאר דער באראכאוו-שול, וואס דער דאזיגער יודישער שול דראהט אנ'עקסמיסיע.

דעפ. מינצבערג האט די דעלעגאציע נישט אויפגענומען ענטפערענדיג, אז וועגען קיין סובסידיעס קען איצט קיין רייד נישט זיין, ווייל די קהלה האט נישט דעריף קיין פאנדען. דעפ. מינצבערג האט געבעטען איבערצולאזען א מעמאריאל וועגען דעם ענין.

די דעלעגאציע איז נישט געווען צופרידען מיט דעם דאזיגען ענטפער און צוליב דעם איז אויך נעכטען צונויפגערופען געווארען א פערזאמלונג פון די עלטערן. אויף דער פערזאמלונג איז אנגענומען געווארען א שארפע פראטעסט-רעזאלוציע געגען דער האנדלונג פון דער קהלה און ס'איז בעשלאסען געווארען, אז אלע עלטערן זאלען אוועק אין דער קהלה און פאדערן, אז דער פרעזעס זאל אויפנעהמען א דעלעגאציע. איני-צווישען זענען אויך אנגענומען געווארען פראטעסט-רעזאלוציעס געגען דער קהלה דורך דעם ראט פון די פראפעסיאנעלע פעראיינען און דורך בעזונדערע פראפעסיאנעלע פעראיינען.

ווען די 150 עלטערן זענען געקומען אין קהלה איז גראד פארגעקומען א זיצונג פון דער פערוואלטונג.

די פערזאמעלטע האבען נישט געוואלט איינ-געהען צו ווארטען ביז די זיצונג וועט זיך ענ-דיגען און האבען געגעבען צייט 15 מינוטען אויף אנצונעהמען די דעלעגאציע. די זיצונג פון דער קהלה-פערוואלטונג איז איבערגעריסען געווארען און פרעזעס מינצבערג האט אויפגענומען א דע-לעגאציע.

די פארשטעהער פון די עלטערן די ה"ה אזשען, פאבריקאנט א. א. האבען קודם-כל איבער-געגעבען די פראטעסט-רעזאלוציעס פון די על-טערן און פון די פראפעסיאנעלע פעראיינען, דאן האבען זיי אנגעוויזען אויף דער אונגעהויער שווע-רער לאגע פון די באראכאוו-שולען און ערקלערט, אז אויב די שולען וועלען איצט נישט בעקומען קיין איינמאליגע סובסידיע פון דער קהלה, וועלען זיי עקסמיסירט ווערען פון לאקאל.

דער פרעזעס האט געענטפערט, אז ער האט די פאריגע וואך נישט געמיינט צו בעליידיגען די דעלעגאציע. וואס שייך דער סובסידיע האט איצט די קהלה קיין שום מעגליכקייט נישט נאכצוקומען די פאדערונג, ווייל די סובסידיעס-פאנד ציעס זענען איינגאנצען אויסגעשעפט און די קהלה-קאסע איז בכלל פוסט. יעדענפאלס האט דער פרעזעס געבעטען איבערצולאזען ביי איהם א בריף וועגען דער דאזיגער פאדערונג, אויף וועלכען די דעלעגאציע וועט בעקומען אנ'ענטפער.

די דעלעגאציע האט אזא בריף איבערגעלא-זען און גלייכצייטיג ערקלערט, אז זי בעגנוגענט זיך נישט מיט דעם ענטפער און די עלטערן ווע-לען געפינען מיטלען ווי אויסצוווירקען ביי דער קהלה די סובסידיע. נאכדעם ווי די דעלעגאציע איז אוועק האבען די פערזאמעלטע עלטערן פער-לאזען דעם קהלה-לאקאל.

אויף דעם עוגענישן צוזאמענפאהר אין לאדז

זענען נעכטען געהאלטען געווארען זעהר אינטערעסאנטע רעפעראטען

(2) בעכטען איז אין לאדז פארגעקומען דער יעהרליכער אלפוילישער דעלעגאטען-צוזאמענפאהר פון אלע פוילישע אפטיילונגען פון דער פוילישער עוגענישער געזעלשאפט (פאראיאהרען איז דער צו-זאמענפאהר פארגעקומען אין ווילנע, און איבער-איאהר וועט ער פארקומען אין קראקע).

דעם פארזיץ האט געפיהרט דער פראפ. ד"ר לעאן וועקסלער, דער פרעזעס פון די עוגענישע געזעלשאפטען.

דער ד"ר ווערניק האט אין זיין רעדע אנגע-וויזען, אז די געזעלשאפט עקזיסטירט שוין אין פוילען 20 יאהר, און דאך טרעפט זי אן נאך עד היום אויף גרויסע מניעות.

שפעטער איז אפגעגעבען געווארען א בע-ריכט וועגען דעם אינטערנאציאנאלען עוגענישען צוזאמענפאהר אין ציריך, און עס זענען געהאלטען געווארען א רייה זעהר אינטערעסאנטע רעפעראטען, צ. א. דורכ'ן אדוואקאט פיאטר קאן, געריכטס-דאקטאר ה' הורוויטש, ד"ר מאראווסקי פון ווילנע, לייטער ראסעט און ד"ר באואקאווסקי פון ווארשע.

עס האט זיך ענטוויקעלט א לעבהאפטע דיס-קוסיע ובפרט וועגען דער נויטיגקייט צו אונטער-שטיצען די אידעי פון היידאטס-בעראטונגען, וועל-כע טרעפט אגב אן אויף שטערונגען מצד דער נישט-בעוואוסטזיניגער בעפעלקערונג.

אנ'אינטערעסאנטע דיסקוסיע האט אויך גע-פיהרט דער ד"ר קליגער, וועלכער איז געווען סעק-רעטאר פונ'ם צוזאמענפאהר.

נאך די רעדעס פון די דאקטוירים העלער און נאאקאווסקי, און דעם בעריכט פון אלע פויל-שע אפטיילונגען פון דער געזעלשאפט, איז דער צוזאמענפאהר געשלאסען געוואָרען.

זיצונג פון ציוניסטישען קאמיטעט

אונטער'ן פארזיץ פון דעפ. ד"ר ראזענבלאט איז פארגעקומען א פלענאר-זיצונג פון ציוניסטי-שען קאמיטעט.

דער פארזיצער דעפ. ד"ר ראזענבלאט גיט אב א בעריכט פון דער לעצטער זיצונג פון ציוניסטישען צענטראל-קאמיטעט אין ווארשא און וועגען די פראגען, וואס זענען דארט בעהאנדעלט געווארען.

לויט'ן מוסטער פונ'ם ארץ-ישראל עקאנאמישען אינסטיטוט, וואס איז געגרינדעט געווארען אין ווארשא ביי דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, ווערט בעשלאסען צו גרינדען אויך אין לאדז טעכנישע הכשרה קורסען. צו דער גרינדונג וועט איינגעלאדען ווערען א מיטגליד פון צ. ק. פון דער ציוניסטישער ארגאני-זאציע אין פוילען.

סעקרעטאר שאפירא רעפערירט וועגען פערלויף פון דער היי-יעהריגער שקל-אקציע, וועלכע האט צוליב פערשידענע סבות ביז אהער נישט געגעבען די נויטיגע רעזולטאטען און וועגען גאבע פון דער ארבייט לטובת די ציוניסטישע פאנדען, דעם קרן היסוד און קרן קימת. ווי עס איז צו זעהן איז היי-יאהר אין אונזער שטאט געזאמעלט געווארען פאר די פאנדען בעדייטענד מעהר ווי אין פערגאנגענעם יאהר.

עס ווערט אויך איבערגעגעבען א בעריכט פונ'ם קולטור-דעפארט ביי דער ציוניסטישער אר-גאניזאציע און דער קאמיטעט בעמט צו קענטניש אז: 1) עס זענען שוין געעפענט געווארען די העב-רעאישע אווענד-קורסען פאר אנפענגער און אוואנ-סירטע, 2) די העברעאישע ביבליאטעק איז געווארען רעארגאניזירט און איז שוין טעטיג דארמאל 3 מאל וועכענטליך, 3) אז אין די נאהענטסטע טעג וועלען גע-עפענט ווערען די פאלק-לעזונגען אין דער פאלקס-אוניווערזיטעט.

עס ווערט בעשלאסען צו גרינדען ביים ציוניס-טישען קאמיטעט אנ'אינפארמאציע-ביורא וועגען אלעם, וואס איז בונע די פערשידענע לעהר-אנ-שטאלטען אין ארץ-ישראל, ווי הויך- און מיטעל-שולען, אגראנאמישע שולען א. א. דאס ביורא וועט אויך ערטיילען אלע נויטיגע פארמאליטעטען פאר שילער, וועלכע ווילען אנגענומען ווערען אין די בעטרעפענדע שולען.

ה' קארא רעפערירט וועגען האנדווערקער החלוץ וואס איז לעצטענס געגרינדעט געווארען. די פערוואל-טונג האט זיך שוין קאנסטיטואירט און עס ווערט אדורכגעפיהרט די פארבערייטונגס-ארבייט און דאס ווערביר'ן פון מיטגלידער.

די ה"ה: טעמפעלהאף און וויינמייסטער רעפע-רירען וועגען דער לאגע אין חלוצישען הכשרה „קבוץ ביליז" און פאדערן אקטיווע בעטייליגונג פון די מיטגלידער פון ציוניסטישען קאמיטעט אין דער אקציע פון שאפען א ביעם, פערברייטערטען לאקאל פאר'ן קבוץ.

צום סוף ווערט בעשלאסען איינצואדרענען אין אנהויב דעצעמבער די אלגעמיינע פערזאמלונג פון דער לאדזער ציוניסטישער ארגאניזאציע.

מארגען די ערשטע יאהר-צייט נאכ'ן לובלינער רב זצ"ל

היינט אין אווענד הזכרות אין אלט-שטעטישער און ווילקער שוהלען

מארגען ז' חשון, פאלט אוים די ערשטע יאהר-צייט, נאך דעם איניציאטאר און גרינדער פון „ישיבת-חכמי-לובלין", שעפער פון דף-יומי, רבי מאיר שפירא זצ"ל.

אין צוזאמענהאנג דערמיט, אָרדענט איין דער היגער סניף יח"ל, היינט 7 אווענד, 2 גרויסע הספדים, אין דער אלטשטעטישער און אין דער ווילקער שוהל.

צו די הספדים קומען ספעציעל צו פאהרען, דער קאלישער רב, הרה"ג שלמה שיקלער, דער תלמיד פון יח"ל, צורבא מדרבנן הרב אהרן לעבוואהל און מיטגליד פון דער צענטראל-פער-וואלטונג פון יח"ל, הרב משה זילבער (לובלין).

די ווייבער-שוהל וועט זיין אפען פאר פרויען.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: ק. לייגוועבער (פרייהייטס-פלאץ 2), י. הארטמאן (מלינארסקא 1), ה. דאנילעצקי (פיעטרקאווער 127), פערעלמאן (ציגעל-גאס 32), י. צימער וואלטשאנסקא 37), ב. וואיטשיצקי (נאפיורקאווסקיעגא 27.

די „פייערלעשער-וואך"

(2) די „געגענשרפה-וואך", וואס איז בעשטימט געווארען אויף דער צייט פון 14 ביז'ן 21 ד. ח. האט זיך אנגעהויבען נאך עהרענכטען אין אווענד מיט א „צאפשט" פון די לאדזער פייערלעשער-ארקעסטערס.

די נעכטיגע געלד-זאמלונגען אין די גאסען און צוקערניעס האבען ליידער געבראכט צו קנאפע רעזולטאטען, מחמת דעם שטארקען רעגען און ווינט.

דערפאר אבער זענען געראטען די איבונגען פון די פייערלעשער אויפ'ן פרייהייטס-פלאץ, צו וועלכע עס האבען זיך טראך דעם שלעכטען וועטער, צוגעקוקט א סך מענשען.

צו אלעמענס אויפמערקזאמקייט!

צוליבן נאהענטען טערמין פון דער ציהונג, ווערט אלע שפילער אויפמערקזאם געמאכט, אז ביי דער איצטיגער 31-טער לאטעריע איז איינגעטרעטען אנ'אלגעמיינע איבערקעהרעניש. מעהר געווינסען און מעהר שאנסען. געניערע אינפארמאציעס ערטיילט ווי אויך שפיל-פלענער גיט ארויס געוויג-ליך אומזיסט די גרעסטע אין לאנד קאלעקטור ג. יאטקא (פיעטריקאווער 22 און 66). לאזען קויפט יעדער אין דער דאזיגער בעריהמטער מיט געווינסען קאלעקטור!

רעפרעזענטאנץ-טעאטער „ראזמאיטאשטשי" 27 ציגעל-גאס 27 טעל. 112-25.
דירעקציע: דוד צעלמייסטער.

גאסטשפילען פון דער בערימטער קינסטלערין — דער שטאלץ פון דער יוד. ביהנע

אידא קאמינסקא

היינט, מאנטאג, 9.15 אווענד א גאלא גארדיין-אווענט
אלע פלעצער. איז פארטער נור 1 זלאטע
רחשע די יתומה
מיט אידא קאמינסקא אלס חשע.

נאך דער פארשטעלונג – נייעס! צום ערשטען מאל אין דער טעאטער-וועלט! גראנדיעזע ביילאגע אונטערן נאמען „לאדז קאפויער!"... לאדזער רעפארטאזש! „לאכט יודעלעך לאכט!"... רעזשי: יוסף סטרוגאטש.

אנגעפיקעוועט מיט כל-טוב! שארזש און קיבעץ! שפיל! — טאנץ! — געזאנג!
1) א יונגעל?—א מיידעל? הומאריסט. סקעטש אין 1 אקט פון ד. צעלמייסטער און ס. קארן-טייער
2) מ'זאל קיין ליגען נישט זאגען!.. לאדזער נעשעהעניש אין 1 אקט פון ד. צעלמייסטער און ס. קארן-טייער. 3) דעפילאדע פון דער גאנצער סטאר-טרופע. אויפטריט — ווער? וואס?
1000 לאך אין איין מינוט!!! ספעציעל פאר די געשוואוירענע פעסימיסטען און מרה-שחורה'ניקעס! די ווענד פון טעאטער וועלן ציטערן פון די לאך-באלאנגען, וואס וועלען ארויסגע-לאזט ווערן יעדן אוונט. ס'וועט זיך טוען אויף טיש און אויף בענק און ס'איבריגע אויף דר'ערד!

מארגן דינסטאג, 9.15 אוו. ווידערהאלונג פון דער פרעמיערע
א דאנק פון קינדער
דיר גרעסטע סמארט פון דער יוד. ביהנע — סענסאציאנעל און שפאנענד לעבענס-בילד אין 3 אקטען (5 בילדער) מיט אידא קאמינסקא אין דער הויפט-ראל. — פרעכטיגע קאנצערט-שפיל
נאך דער פארשטעלונג: גראנדיעזע ביילאגע אונטערן נאמען „לאדז קאפויער"... לאכט, יודעלעך לאכט!... די פארשטעלונג איז ניי און אריגינעל אין יעדער היגזיכט. דאס איז נאך אין לאדז נישט געווען! גרויסע הנחה= און פאלקס-פארשטעלונג אלע בילעטען אין פארטער – 1 זל. מ'זיצט ווי עלעקטריזירט! מ'זיצט ווי צוגעשמידט! גאנץ לאדז רעדט וועגען דער דאזיגער אויפפיהרונג!

Dr. med.
L. Berman
צעגעלניאנא 15, טעל. 149=07
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען, מענער-שוואכע-בעהאנד-לונג און סעקסועלע בעראטונג.
אלע ארט אנאליזען.
נעמט אן פון 8—11 און 4—8 אוו. זונטאג פון 9—1 ביי טאג
פאר אונבעמיטעלטע — לעטשיצנע-פרייזען.

ראטעוועט אייער געזונד
קראנקע אויף רופטורען (ברוך-קראנקהייטען)

ספעציעלע ארטאפעדישע הייל-גומי-באנדאזשען פון מיין מעטאדע העלפען ראדיקאל אונטער גאראנטיע אהן אפעראציעס פון אלע מינים ברוך-קראנקהייטען (רופטורען) אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער.

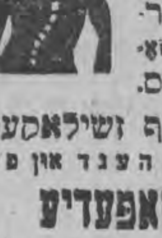

דאס אראפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך פערלעגען ספעציעלע אינדיווידועל צוגעפאסטע בויך-באנדאזשען. אויף אויסגעקרימטע רוקען-ביין (הויקערס) ארטאפעדישע הייל-גארסעטן אויף ביינער-שווינדזוכט און אלע אנדערע פעהלערן ארטא-פעדישע הייל-אפאראטען אויף פלאטפוס.

ספעציעלע איינלאגען לויט גיפס-מאדעלען, אויף זשילאקעס-גומי-זאקען לויט מאס. קינסטליכע הענד און פיס

ספעציעלער אנשטאלט פאר הייל-ארטאפעדיע
Spec. Ortop. O. PETRYKIEWICZ אויס לעמבערג
לאדז, פיראמאוויטשא 9 (אלגינסקא
(פראנט פארטער), טעל. 177=09 נאהענט פון לאדזער פאבריקס-באהנהויף
בעמערקונג: דאס ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג. צאהלרייכע דאנקזאגונגען און דאנק-בריף.
(אין זגערוש אויף טלאמאצקא 2 № און 4 № אייגענע הייזער)

מ'נעהמט זיך דאס לעבען...

(2) אויף ניי-זארשעווסקא 31 האט זיך ארונטערגעווארפען פון 3-טען שטאק דער 21-יאהריגער ארבייטער טשעסלאוו יוזשווינסקי (קרו-טשא 24). צום גליק איז ער ארונטערגעפאלען אויף א פערענדע, וואס האט זיך געלופטערט אין הויף, און איז דעריבער אפגעקומען מיט לייכטע וואונדען. מ'האט איהם אפגעפיהרט אין קריינ-שפיטאל. פאליציי מאכט אנ'אויספארשונג.

דער ספּאָרט-בעוועגונג

פוילען קעמפט אויס 2 פראנטען אין פוסבאל
טריומפירט אין ריגא און רעמיזירט אין לעמבערג מיט רומעניען

פוילען — רומעניען 3:3 (1:1)

לעמבערג. דער צווישענלענדישער פוסבאל-מעטש פוילען—רומעניען, וועלכער האט א לאנגער צייט געצויגען אויף זיך די אויפמערקזאמקייט פון דער גאנצער פוילישער ספּאָרט-וועלט, האט געבראכט פיל פערלוירען צוליב'ן נישט פאסיגען וועטער. עס איז געקומען א פיל קלענערער עולם, ווי מען האט דערווארט.

דאס שפּילען גופא, איז נישט געשטאנען אויף קיין הויכער מדרגה. די רומענער האבען נישט געוויזען קיין ספּעציעלער קלאס און די פוילישע מאנשאפט האט נישט געהאט „איהר טאג", בעזונדערס נישט דיספּאנירט איז געווען דער אנגריף, וועלכער האט צייטענווייז גאר אויפגעבליצט און שעהן צוגעשפּילט אבער זעהר ווייניג געשאסען. עס ווייזט אויס, אז דער אדורכגעפיהרטער לאגער האט די רענאמירטע פוסבאליסטען קיין גרויסעס נישט געגעבען און אפשר קאנען זיי שוין נישט נעמען...

אין דער ערשטער העלפט פון שפּילען האט די פוילישע מאנשאפט א לייכטע איבערמאכט און שיסט אבער גאר איין טויער. די געסט האבען אין דער צייט אויך געצוואונגען דעם פוילישען טויערמאן צו קאפּיטולירען. אין דער צווייטער העלפט פון מעטש שיסען נאך ביידע מאנשאפטען צו צוויי טויערען.

פאר פוילען האבען די פונקטען דערצילט אורבאן 1 און מארטינא 2 (פון שטראף-שטויסען).

פוילען—לעטלאנד 2:6 (2:4)

ריגא. דער צווייטער גארניטור פון דער פוילישער פוסבאל-רעפּרעזענטאנץ האט היינט אפּגעהאלטען א גרויסען טריומף אין ריגא — זי האט געשלאגען די לעטלענדישע רעפּרעזענטאנץ מיט דעם הויכען רעזולטאט פון 2:6.

דורך דער גאנצער צייט פון שפּילען, האט זיך דייטליך אנגעזעהען די שטארקע איבערמאכט פון דער פוילישער מאנשאפט, וועלכע איז אין אלע היגזיכטען געווען בעסער פון די לעטלענדער. דער זיג פון דער פוילישער רעפּרעזענטאנץ. האט פון שפּילען נישט געפאדערט קיין גרויסע אנשטרענגונג, ווייל ביי דעם גלענצענדען שפּילען פון די פוילישע שפּילער, האט די לעטלענדישע רעפּרעזענטאנץ נישט געהאט פיל צו זאגען.

דער בעסטער טייל פון פוילענס מאנשאפט איז געווען דער אנגריף ספּעציעל וולארזש, וועלכער איז געווען דער בעסטער אויפ'ן פלאץ און האט געשאסען 3 טויערען אויך אין די איבריגע דערצילטע טויערען, האט ער א גרויסען חלק. די איבריגע טויערען האבען געשאסען, פאזורעק, פעטערעק און ליסאקאווסקי.

ווילנער „הכח" נעמט פונקטען אין דער מייסטערשאפט

דער ווילנער „הכח" האט נעכטען אין א מייסטערשאפטס-מעטש רעמיזירט מיט דער „ליגע" מאנשאפט „פאווארישען" מיט'ן רעזולטאט 1:1.

„שלאנסק" — „אוניא" 2:2

דער מעטש אריינצוגעהן אין דער „ליגע" צווישען „שלאנסק" מיט „אוניא" פון סאסנאוויץ, האט זיך פארענדיגט מיט א רעמי-רעזולטאט 2:2.

אפּגעהאלטען דעם איינציגען נצחון פאר די טשעכען שלאגענדיג טאבארעק'ן.

אין דער מיטעל-וואג, האט כמיעלעווסקי נאך א שעהנעם קאמף בעזיגט דעם טשעך באסיבי דורך א קנאק-אוט אין דער דריטער רונדע.

אין דער האלבשוועהרער-וואג, האט קארפּינסקי (פוילען) רעמיזירט מיט דורדיסן.

אין דער שוועהרער-וואג האט קרענץ (פוילען) פערשאפט א סענסאציע שלאגענדיג דעם יונגען ענער אין דער צווייטער דורך א קנאק-אוט.

דער דאזיגער מעטש, איז פארגעקומען וועגען מיטעל-אייראפּעאישען בעכער. פאר די קאמפען האבען בענריסט פארשטעהער פון ביידע לענדער און דערנאך האט דער ארקעסטער געשפּילט דעם טשעכישען און פוילישען הימן.

פוסבאל אין קראקע

נעכטען איז טאג פון פוילישען פוסבאל-פערבאנד, האבען אין קראקע געשפּילט א מעטש די רעפּרעזענטאנצען פון די ליגע מאנשאפ"ען געגען דער רעפּרעזענטאנץ פון דער „א"-קלאס.

דער מעטש האט זיך נאך א גלייכען קאמף פארענדיגט מיט א נצחון פון דער „ליגע מאנשאפט", אין רעזולטאט פון 0:2.

טוריסטען-ל.ט.ס.ג. — לאדזער רעפּרעזענטאנץ 0:4

נעכטען איז אין לאדז פארגעקומען א פוסבאל-מעטש פארן פוילישען פוסבאל-פערבאנד צווישען א קאמבינירטער מאנשאפט פון „טוריסטען" און „ל.ט.ס.ג." מיט דער לאדזער רעפּרעזענטאנץ.

דער מעטש איז צוליבען שטארקען רעגען נאך 30 מינוט שפּילען איבערגעריסען געווארען ביים רעזולטאט פון 0:4 לטובת „טוריסטען-ל.ט.ס.ג."

די טויערען האבען ערצילט: מיכאלסקי 1, אמינבעטער 1 און ראדאמסקי 1.

דער פוסבאל-מעטש פוזען—לאדז נישט פארגעקומען

אין פוזען האבען נעכטען געזאלט שפּילען די רעפּרעזענטאנצען פון לאדז און פוזען. צוליבען שטארקען רעגען איז דער מעטש אפּגערופען געווארען.

„ציקליסטען-געיעג פון „מכבי"

אין ציקליסטען-געיעג פון לאדזער „מכבי" אויף א שטח פון 10 קילאמעטער, וואס איז נעכטען פארגעקומען, האט וויענצעק ערצילט דאס ערשטע ארט.

באקס-פערמעסטונגען אין „שילא"

דעם פארגאנגענעם שבת זענען אין „שילא", פארגעקומען פאלגענדע באקס - פערמעסטיגונגען, וועלכע האבען זיך אין גרעסטען טייל נישט פארענדיגט מיט די ריכטיגע רעזולטאטען (די סיבות וועלען אונזערע לעזער געפינען אויף אן אנדער ארט).

באַרטניאק (י.ק.פ.) פערשפּילט צו זאשינא (ווימא), גלובא (י.ק.פ.) געוואונען ביי אילעון (בר-כוכבא), פרידמאן („הכח") איז דיסקוואליפיצירט געווארען דורכ'ן ריכטער ביי שטשעפּאניאק (ווימא) הערשליקאוויטש (הכח) האט פערשפּילט דורך א טעכנישען קנאק-אוט ביי קייזעווסקי, פיאנטקאווסקי רעמיזירט מיט צעגעלסקין, מאסמאן (בר-כוכבא), רעמיזירט מיט סכאדארסקין און בארענשטיין (בר-כוכבא) געוואונען הויך אויף פונקטען ביי מאראַטשעזסקין. דער יודישער באקסער האט געקעמפט זעהר שעהן.

גימנאסטישע ארבייט אין „מארגענשטערן"

נאכ'ן פערענדיגען דעם זומער-סעזאן אויפ'ן ספּאָרט-פלאץ, איז די פעראוואלטונג פון „מארגענשטערן" צוגעטרעטען צו דער גימנאַסטישער ארבייט אין טורן-זאל.

די אינסטרוקטארען-קאמיסיע, וועלכע פיהרט אן מיט דער ספּאָרט-טעכנישער ארבייט, האט אויסגעארבייט א פלאן פארן ווינטער, ווי אזוי אנצופיהרן די אינסטרוקטארען-קאמיסיע איהר ארבייט.

די גימנאַסטישע סעקציע ביים „מארגענשטערן" ציילט היינט-צו-טאג 12 גרופּען, דערפון 4 פרויען גרופּען, 4 מענער-גרופּען, 2 יוגענט (יוגענד) גרופּען און צוויי קינדער-גרופּען. אלע איבעדיגע זענען איינגעטיילט לויט עלטער, די קינדער פון 6—9 יאהר, פון 10—13, פון 14—16 און פון 17 און ווייטער. פאר יעדער גרופּע זענען פארהאן ספּעציעל צוגעפּאסטע איבונגען.

קליינגקייטען...

די לאדזער „שילא" ארדענט לעצטענס אין צוויי מאל אין חודש צווישענפעראיינס באקס-מעטשען אין וועלכע ס'נעהמען אנטייל אלע לאדזער באקס-סעקציעס. דער צוועק פון די פערמעסטיגונגען איז ארויסצופיהרען יונגע באקסער אויפ'ן רינג, ארויסצורופען אן אינטערעס צו דעם ספּאָרט-צווייג און הערביי זיך צו פערשטארקען די הכנסות.

אין די דאזיגע פעראנשטאלטונגען, נעהמען אויך אנטייל די באקס-סעקציעס פון די לאדזער יודישע ספּאָרט-פעראיינען, „בר-כוכבא", „הכח", און „שטערן". מיר וואלטען זיכער גארנישט געהאט געגען דעם, אז די יודישע פעראיינען זאלען ארויסווייזען אויך אויף דעם געביט אקטיוויטעט, כאטש מיר האבען זעהר גרויסע פארבעהאלטען לגבי די ארגאניזאציען פון די פעראנשטאלטונגען און עס וואלט זיך „אפשר" געלוינט בעזונדער אפּצושטעלען.

מיר ווילען נאר איצט בלויז אויפמערקזאם מאכען אויף דער נישט טאלעראנטער און פערברעכערישער האנדלונג אויף די דאזיגע פערמעסטיגונגען פון די ה"ה ריכטער לגבי די יודישע באקסער.

מען קאן פשוט נישט איבערגעבען די שיקאנעס, וועלכע ווערען אנגעואנדען לגבי די יודישע ספּאָרטלער. די ריכטער פערשטעהען זעהר גוט, אז ביי יונגע באקסער, וועלכע קומען ערשט אויפן רינג, איז זייער ראל אויך א דעריציאישע, ווייזען זיי דאס אויס אלס בייטש געגען די יודישע באקסער, מ'לאזט אלע מיטלען אויסנוצען געגען די נישט-יודישע באקסער, אין דער צייט, ווען זיי לאזען פשוט נישט קומען צום ווארט א יודישען פויסטלער, ביי א נישט דערלאזבארען שטויס פון א נישט-יודישען באקסער גיט מען תיכף א התראה דעם... יודישען פויסטלער און נאך 3 אזעלכע התראות דיסקוואליפיצירט מען די יודישע באקסער. אזעלכע האנדלונגען חזר'ן זיך כסדר איבער און עס ווערט שוין א סיסטעם ביי די ריכטער.

אזעלכע האנדלונגען קאנען בלויז אפּשטויסען יודישע ספּאָרטלער פון רינג, דערצו קומט נאך די פיינע האלטונג פון פובליקום, וועלכעס רופט צו ממית'ן די יודען א. אז. וו.

מיר ווייסען, אז אין די מייסטערשאפטען, זענען די יודישע ספּאָרטלער אויסגעשטעלט אויף פערשידענע שיקאנעס, אבער אין פריינדשאפטס-פערמעסטיגונגען און דערביי נאך צו פערשטארקען דעם אינטערעס צו אזעלכע פערמעסטיגונגען איז שוין אביסעל צופיל. די יודישע פעראיינען טארען דאס נישט טאלערירען און ציהען די געהעריגע קאנסעקווענצען.

זיג פון פוילישע באקס איבער טשעכיען
פוילען שלאגט טשעכיען 5:11
ראטהאלץ בעזיגט פיאלא'ן

ווארשא. ביי א גרויסען עולם איז נעכטען פארגעקומען אין צירק דער לאנג-ערווארטעטער אין דער פוילישער ספּאָרט-וועלט אינטערנאציאנאלער באקס-מעטש, צווישען די רעפּרעזענטאנטען פון פוילען און טשעכיען. דער דאזיגער מעטש, איז דער ערשטער צוזאמענטרעף צווישען די צוויי לענדער נאך די בענייטע פעראינדערונגען אויפ'ן ספּאָרט-געביט.

ביידע מאנשאפטען זענען אביסעל אפּגעשוואכט, עס פעהלען ביי זיי די רעפּרעזענטאנטען אין דער שווערער וואג פילסט פון פוילען און קאפּעטשאק פון טשעכיען. אין דער פוילישער רעפּרעזענטאנץ, געפינט זיך דער אויסגעצייכנעטער יודישער באקסער פון „גוויאזדא" — ראטהאלץ, וועלכען מען האלט נעבען כמיעלעווסקין — אלס דעם שטארקסטען פונקט אין דער פוילישער רעפּרעזענטאנץ.

די פוילישע רעפּרעזענטאנץ, האט אפּגעהאלטען א הויכען זיג איבערן געגנער מיטן רעזולטאט פון 5:11. די פוילישע באקסער האבען געקעמפט זעהר אמביציעז און ארויסגעוויזען א שטארקען ווילען צו זיגען. ראטהאלץ האט ווידער ארויסגעוויזען זיין הויכער קלאס און אהן ספּעציעלער אנשטרענגונגען בעזיגט זיין שטארקן געגנער פיאלא.

די בעזונדערע רעזולטאטען שטעלען זיך פאר אויף פאלגענדען אופן:

אין דער פליגען-וואג האט ראטהאלץ, האבענדיג אין אלע 3 רונדען א שטארקער איבערמאכט איבער זיין געגנער בעזיגט פיאלא'ן.

דער קאמף איז געשטאנען אונטער'ן צייכען פון ראטהאלץ'ס הויכען קלאס. אין אנהויב אטאקירט פיאלא שארף, ראטהאלץ נוצט אבער אויס א קלוגער טאקטיק און לאזט זיין געגנער זיך שנעל אויסמאטערן. פיאלא'ס אנגריפען מאכען אויף ראטהאלצ'ן קיין שום איינדרוק, ער טיילט איין זיינע כוחות אויף 3 רונדעס און געפינט זיך דורך דער גאנצער צייט אין אנגריף.

ראטהאלץ'ס זיג — ווערט אנערקענט איינשטימיג אפילו דער טשעכישער ריכטער, האט אנערקענט ראטהאלץ'ס העכערע קלאס און איהם אנערקענט אלס זיגער.

אין דער האן-וואג, האט מאטשקא II (פוילען) רעמיזירט נאך א שוואכען קאמף מיט סאשינעק (טשעכיען). דער טשעך איז געווען בעדייטענד בעסער פון פוילישען באקסער.

אין דער פעדערען-וואג, האט גיינער (פוילען), האבענדיג אין אלע 3 רונדען א שטארקער איבערמאכט בעזיגט זיבערט'ן.

אין דער לייכטער-וואג, האט שיפּינסקי רעמיזירט מיט הולדעלאך (טשעכיען).

אין דער האלב-מיטעל-וואג, האט הרובער

ר. איזראעל
דער בערזען-סוחר
א נענדער ראמאן פון יודישען לעבען
12

דער אינספּעקטאר האט זיך העפליך מיט מיר געזעגענט און איז אוועק. איך האב געטראכט וועגען געהען צו מייז בעשעפטיגונג, אבער ווי נאר דער אינספּעקטאר איז אוועק האב איך געפיהלט, אז איך וועל זיך נישט קענען פערנעהמען מיט קיין אנדער ענין, אז איך בין איינגאנצע ארייגעטאן אין דעם ענין פון מאדאם איבער רובינען, איך האב וועגען גארנישט מעהר געקענט טראכטען, אלץ האט זיך ביי מיר קאנצענטרירט נאר אין איין פונקט — אין אויסזוכען דעם מערדער פון רובינען.

אין איצטיגען מאמענט האט מיך געצויגען צו דער פרוי רובין, מיר האט זיך נאך אלץ אויסגעדוכט, אז די פרוי רובין האט דערצעהלט דעם אינספּעקטאר קיינמאל אזעלכעס וואס האט א שייכות מיט מיר. בכלל האט זיך מיר אויסגעדוכט, אז ביי דער פרוי רובין קען מען זיך זעהר פיל דערוויסען, כ'האב געפיהלט, אז דארט איז דער צענטער פון דער גאנצער פערפלאנטערטער געשיכטע, איך האב זיך בשום אופן שוין נישט געקענט אקעגענשטעלען דעם געדאנק, אז איך זאל געהען צו דער פרוי רובין און איך בין טאקע אהינגעפאהרען, מיר איז באלד געווארען עפּעס אויפפאלענד ווען די טיר האט מיר געעפענט די פרוי רובין אליין, ס'האט זיך ארויסגעוויזען, אז זי אליין איז אין דער גאנצער וואוינונג. דאס דינסטמיידעל האט זי ערגעץ וואו אוועקגעשיקט, כ'האב בעמערקט אז מיין אנקומען האט זי עטוואס ארויסגעבראכט פון גלייכגעוויכט, זי האט זיך פערלוירען אזוי ווי מיין וויזיט וואלט איהר געשטערט, באלד האט זי זיך געכאפּט, אז זי קען זיך פעררעטען און האט מיר געזאגט

— גוט, וואס איהר זענט געקומען, שמעון, ס'איז אזוי שרעקליך, מ'קען פון זינען אראפּ אויס'ן בלויזען געדאנק וואס דא איז פארגעקומען, איך האב נישט קיינעם וועמען ס'זאל מיר אפילו א טרייסט-ווארט זאגען, זאגט מיר שמעון, איך אליין קען זיך נאך אלץ נישט אריינטראכטען וואס דא איז פארגעקומען, אז דאס געווען א רויב-מארד

— שטעלט זיך פאר, אז נישט, דאס ביסעל געלד וואס אייער מאן האט געהאט ביי זיך, דעם דיגער, דעם רינג — אלץ האט מען ביי איהם געפינען אין ארדנונג...

כ'האט איהר געוואלט נאך עפּעס זאגען, אבער כ'האב זיך דערמאהנט, אז דער אינספּעקטאר האט ביי מיר גענומען א ווארט מיט קיינעם גאר נישט צו רעדען וועגען דער אויספארשונג

פרוי רובין האט מיך אבער מעהר נישט אפּגעלאזען, זי האט מיך אנגעהויבען אויסצופרעגען וועגען דעם וואס איך ווייס וועגען דעם מארד און וועגען דער אויספארשונג, ביי מיר איז דאס אויסגעקומען נאטירליך, אז א פערצווייפעלטע פרוי וויל וויסען אלע פרטים וועגען דעם טראגישען וואס האט פאסירט איהר מאן, איך האב זיך געלאזט צורעדען און איהר דערצעהלט אלע פרטים פון דער אויספארשונג, וועלכע איך האב געקענט, איך האב איהר מיט אלע איינצעלהייטען געשילדערט דאס אלץ, וואס איך האב מיטגעמאכט דעם נעכטיגען אוועגד און דעם הייגטיגען טאג, איך האב איהר דערצעהלט וועגען דעם רויטען הויז, ... עפּאן פון א דאמע אין דער פאלציאישער בוד ... וועגען דעם בעאמטען מיט דער אויסגעמאלטער גרינער קאץ און בכלל אלץ וואס איך האב געוואוסט וועגען מארד

די פרוי רובין האט דאס אלץ אויסגעהערט מיט דער גרעסטער ניי-גיריגקייט, ס'איז קענטיג געווען, אז יעדעס ווארט, יעדער פרט איז פאר איהר אנצוהערטפלעקונג, זי האט נישט ארויסגעלאזען קיין אויג פון מיר, אזוי ווי זי וואלט נישט געוואלט אדורכלאזען קיין איין בעוועגונג מיינע

איך האב דערצעהלט אזוי לאנג, ביז איך בין צוגעקומען צום ארט ווען איך האב צוזאמען מיטן פאליציי-אינספּעקטאר ערשט מיט א קורצער ווייל צוריק בעזוכט און בעקוקט דאס רויטע הויז. ביי דעם ארט האט זיך די ניי-גיריגקייט פון דער פרוי רובין נאך מעהר פערשטארקט, זי איז צוגעגאנגען נאהענט צו מיר און מיר אריינגעקוקט גלייך אין די אויגען אריין און אזוי ארום מיך פשוט געצוואונגען איהר ווייטער אלץ גענוי צו דערצעהלען

איך האב איהר דערצעהלט וועגען דער איינארדנונג אין רויטען הויז און וואס מיר האבען דארט געזעהען, איך האב דערצעהלט גענוי ווי יעדער פאסטעל איז געשטאנען

— דאס איז געווען, האב איך געזאגט דער פרוי רובין, עפּעס אזוי מאדנע. אז איך מיט'ן אינספּעקטאר האבען זיך גאר נישט געקענט אויסוואונדערען

— שטעלט איך פאר, דער טיש איז געווען בעשטעלט מיט די בעסטע מאכלים און ווין, אלץ איז געשטאנען אויף זיין ארט, אין יעדען ווינקעל איז געווען ריין און ציכטיג, אויף א קליין טישעל זענען אפילו געשטאנען 2 פאטאגראפיעס...

— וועמעס פאטאגראפיעס האט די פרוי רובין אויסגעשריגען

(פארזעצונג קומט)

די גרויזאמע ערמארדונג
פון קעניגליכען פארפאלק אין סערביען

פון ישעיה אוגער

שליסליך, האט ער אויך דורך געוויסע פאליטישע „אקציעס" ארויסגערופן א בעאומרוהיגונג אין לאנד, מיט דער הילף פון זיין מיניסטער־פרעזידענט זינצאר מארקאוויטש — א מאן, וואס איז געווען „פעהיג אויף אלצדינג און גרייט צו אלצדינג" — האט ער אנולירט די קאנסטיטוציע, פערנאנדערגעטריבען די סקופשטינא (פארלאמענט), און זיך געקליבען צו פראקלאמירען זיין פרוי'ס ברודער, לונעוויטשען, אלס טראנפאלגער. דאס האט געשמעקט מיט א „פוטש". נאר ס'איז דערצו נישט געקומען. די שטימונג אין לאנד איז געווארען אזוי געשפאנט, עלעקטריזירט, אז אלעקסאנדער האט זיך געמוזט אפזאגען פון זיינע אנטי־קאנסטיטוציאנעלע פלענער.

עס האט זיך אנגערוקט די קאטאסטראפע. מיט ריזיגע שריט האט זי זיך אלץ מעהר דערנעהנט. דער קעניג איז געווען אויסערגעוועהנליך פארהאסט ביים פאלק, אבער נאך שטארקער און טיפער איז געווען די שנאה צו דער קעניגין. דאס פאלק האט פערלאנגט אז אלעקסאנדער זאל זיך צושיידען מיט זיין „מלאך המות", טאג־טעגליך פלעגען אנקומען אין פאלאץ בריף מיט ווארנונגען, מיט דראהונגען, מיט ביטעס, מ'האט איהם פאהאויסגעזאגט דעם פינסטערען סוף, וואס ערווארט איהם. אבער די אלע ווארנונגען האבען קיין שום ווירקונג נישט געהאט. דער קעניג איז געווען ווי היפנאטיזירט, ווי פון א קאטאלעפסיע בעפאלען, ער האט שוין לאנג נישט געהאט קיין אייגענע מיינונג, קיין אייגענעם ווילען, און האט געטון נאר דאס, וואס זיין „היפנאטיזירערין" האט איהם דיקטירט און געהייסען.

און אזוי איז געקומען די נאכט פון 10־טען יוני 1903 — „די נאכט פון נקמה און אפרעכנונג".

די פערשווערער, וואס האבען אויסגעפיהרט דאס בלוטיגע שטיקעל ארבייט, זענען געווען כמעט אויסשליסליך אפיצירען פון דער סערבישער ארמעע, אין דער שפיץ פון דער פערשווערונג איז געשטאנען דער „בעוואוסטער" דראגוטין דימיטריעוויטש, וועלכער איז שפעטער אין דער צייט פון קריג דורך זיינע אייגענע לאנדסלייט דערשאסען געווארען אלס פערעטער.

דער בעשלוס אומצוברענגען דאס קעניגליכע פארפאלק איז אנגענומען געווארען נאך אין נאוועמבער 1902, לכתחילה האבען די פערשווערער אייגענטליך געהאט בדעה צו „בעזייטיגען" בלויז די קעניגין און דעם קעניג צווינגען זיך אפצוזאגען פון טראן. נאכדעם האבען זיי געענדערט זייער פלאן און בעשלאסען „אפצורוימען" ביידען צוזאמען. פריהער אבער, איידער זיי זענען צוגעטראטען אויסצופיהרען זייער פלאן, האבען זיי זיך געשטעלט אין פערבינדונג מיטן איינציגען און לעצטען מיטגליד פון דער דינאסטיע קאראגעארגיעוויטש, מיט אלעקסאנדער קאראגעארגעוויטשעס זוהן פעטער, וועלכער האט געלעבט אין פאריז, אויסערדעם האבען די געמוזט צוציהען צו זייער קאמפאניע איינינגע מענשען פון קעניגליכען פאלאץ — די אפיצירען פון דער קעניגליכער וואך. דאס האט זיך זיי לייכט איינגעגעבען. דעם קעניגס אדיוטאנט, קאלאנעל נאאומאוויטש האבען זיי פשוט אונטערגעקויפט: פאר פופציג טויזענד פראנק האט ער מסכים געווען אריינצולאזען זיי אין פאלאץ און זיי בייהילפיג צו זיין ביי דער אויספיהרונג פון דעם מארד־אנפאל אויפן קעניגליכען פארפאלק (דער דאזיגער פערהעסער נאאומאוויטש איז אבער אין דער שרעקנאכט דאך דערשאסען געווארען דורך די קעניגס־מערדער, ביי וועלכע ער האט גענומען געלד; ער האט בעמליך פערשלאפען די צייט, ווען ער האט די פערשווערער געדארפט אריינלאזען אין פאלאץ אריין און האט דערפאר בעצאהלט מיט'ן לעבען).

דעם 9־טען יוני האבען די פערשווערער בעקומען אן ענטפער פון פעטער קאראגעארגעוויטש, אז ער איז מסכים מיט אלע זייערע פלענער און נעהמט אן די „קרוין" וואס זיי לעגען איהם פאר, די פערשווערער האבען בעשלאסען נישט צו פערלירען קיין איין איבעריגע מינוט און גלייך אין א טאג ארום אויסצופיהרען זייער פלאן.

דעם 10. יוני אין אוונט איז פארגעקומען אין קאנאק (קעניגליכער פאלאץ) א קאנצערט, וועלכער האט זיך געענדיגט ארום 12 ביינאכט, דער קעניג און די קעניגין האבען זיך צוריקגעצויגען אין זייערע אפארטאמענטען, פארן שלאפען געהן האט דער קעניג נאך קאנפערירט א קורצע צייט מיטן מיניסטער־פרעזידענט מארקאוויטש. און געפאדערט פון איהם אז ער זאל אננעהמען בעזונדערע שוץ־מיטלען אויף צו פערהיטען איהם פון דער געפאהר, וואס איהם שטעהט פאר. דער קעניג האט, בעמליך, אין דעמזעלביגען טאג דערהאלטען אן אנאנימען בריף, אין וועלכען מ'האט איהם געווארענט אז „עס גרייט זיך צו עפעס שרעקליכעס". דער מיניסטער־פרעזידענט האט געפרובט בערוהיגען דעם קעניג, אבער אלעקסאנדער האט זיך נישט בערוהיגט און האט ערקלערט אז ער וועט טאקע גלייך מארגען לאזען ארעסטירען איינינגע פון די פערשווערער, וואס זייערע נעמען האט מען איהם נאר וואס מיטגעטיילט. מארקאוויטש איז אוועקגעגאנגען פון קאנאק א נידערגעשלאגענער.

אין דער צייט, ווען דאס דאזיגע געשפרעך איז פארגעקומען, האבען די פערשווערער די ווייל זיך פערזאמעלט אין אפיציר־קלוב, זיך גוט אנגעשיכורט און זיך „געמאכט קוראזש".

ארום איינס ביינאכט זענען זיי אוועק אין קאנאק צוזאמען מיט איינינגע „געטריי" מיליטער־אפטיילונגען, זיי האבען אויך געהאט ארטילעריע, הארמאטען און מאשינען־געוועהר. די עטליכע און דרייסיג זשאנדארען פון דער קעניגליכער וואך, וועלכע האבען זיך געפינען אין א פאליציי־געביידע נעבען קאנאק האבען די פערשווערער נאך א קורצען קאמף איבערגעוועלטיגט. דערביי זענען געפאלען איינינגע טויט און פערוואונדעטע, דעם טויער פון קאנאק האט זיי געעפענט „זייערער א מענש", לייטענאנט זשיוקאוויטש, בעאומרוהיגט דורכ'ן ליארם און געשומעל, וואס איז ענטשטאנען אין הויף פון קאנאק, האט דער קאמענדאנט פון דער פאלאץ־וואך פאנאטאוויטש אויפגעוועקט דעם גענעראל לאזאר פעטראוויטש, וועלכער איז געשלאפען אין קאנאק. ביידע זענען ארויסגעגאנגען זעהן, וואס איז געשעהען, אבער אין דעם מאמענט האבען זיך די פערשווערער אריינגעריסען אין דער פאדערשטער געביידע האבען דערשאסען דעם קאמענדאנט און פערוואונדעט דעם גענעראל פעטראוויטש.

איצט האבען זיי געהאט א פרייען וועג. זיי האבען זיך געלאזט געהן צום אלטען פאלאץ. וואו ס'האבען זיך געפינען דער רעפרעזענטאנטען־זאל, דאס שלאף־צימער און די אנדערע אפארטאמענטען פון קעניגליכען פארפאלק. עס איז אבער נישט געווען ווער עס זאל זיי עפענען דעם טויער, ווייל דעם קעניגס אדיוטאנט נאאומאוויטש, וועלכער האט זיי פאר פופציג טויזענד פראנק געוואלט אריינלאזען אין פאלאץ, איז געשלאפען א טויט־שיכורער, די פערשווערער האבען דעריבער אויפגעריסען דעם טויער מיט א דינאמיט־פאטראנע. זיי זענען אריין אין צימער פון אדיוטאנט, דא האט זיי אן אפיציר מילידקאוויטש מקבל־פנים געווען מיט איינינגע רעוואלווער־שאסען. זיי האבען איהם אוועקגעלעגט א טויטען אויפן ארט. אין דעם מאמענט האט זיך בעוויזען דער אדיוטאנט נאאומאוויטש, — און אויך איהם האבען זיי מיט א פאר רעוואלווער־קוילען „קאלט" געמאכט.

(ענדע מארגן)

מינדערהייטען־פראבלעם. סאאר־פראגע
און די לאגע פון די יודען אין פערשידענע לענדער
בעריכט פאר'ן קאמיטעט פון יודישע דעלעגאציעס וועגען דער ארבייט פון יוד. פארשטעהער אין זשענעווע בעת דער לעצטער פעלקערבונד־פערזאמלונג

פאריז (יט"א) אויף א זיצונג פון דער עקזעקוטיווע פון „קאמיטעט פון יודישע דעלעגאציעס און פון יודישען וועלט־קאנגרעס" האט, ווי יט"א האט שוין מיטגעטיילט, דער פארזיצער פון קאמיטעט, ד"ר נחום גאלדמאן, אנגעגעבען א בעריכט וועגען דער טעטיגקייט פון די יודישע פארשטעהער אין זשענעווע אין צוזאמענהאנג מיט'ן דער הייעהריגער פעלקערבונד־פערזאמלונג.

אין מיטעלפונקט פון דער דאזיגער ארבייט, ערקלערט ד"ר גאלדמאן, זענען געשטאנען דריי פראגען־קאמפלעקסען: דאס מינדערהייטען־פראבלעם, די סאאר־פראגע און די לאגע פון די יודען אין די פערשידענע לענדער, אין וועלכע זייער פאזיציע שיינט די לעצטע צייט צו זיין בעדראהט.

א) דאס מינדערהייטען־פראבלעם

וואס שייך דער מינדערהייטען־פראגע, איז אין דעם קאמוניקאט, וואס איז דורכ'ן קאמיטעט פערעפענטליכט געווארען אין זשענעווע געקומען קלאר צום אויסדרוק דער שטאנדפונקט פון דעם דאזיגען קאמיטעט. דער קאמיטעט איז דורכאויס פאר דער גענעראליזירונג פון די מינדערהייטען־רעכט, פאר וועלכער עס האבען זיך ארויסגעזאגט, חוץ פוילען און די אנדערע מינדערהייטען־שטאטען, אויך דאס רוב וויכטיגע אייראפעאישע מלוכות.

אונטער אלע אומשטענדען מוז זיך אבער דאס יודענטום איינשטעלען פאר דער איינהאלטונג פון דעם עקזיסטירענדען מינדערהייטען־שוץ, וועלכער איז, ווי בעקאנט, געשטעלט געווארען אין קאנ־ דורך דער ערקלערונג פון דער פוילישער רעגירונג. די ענטוויקלונג פון דער לאגע אין רעזולטאט פון דער פוילישער ערקלערונג לאזט זיך נאך נישט פאראויסזעהן, בעזונדערס ווען פון יודישען שטאנדפונקט שטעלט מיט זיך די פוילישע ערקלערונג נישט פאר קיין פארמעלע קינדיגונג פון מינדערהייטען־שוץ־טראקטאט.

עס האט זיין די אויפגאבע פון די מלוכות, וואס האבען אונטערגעשריבען דעם שלום־טראקטאט און פון פעלקערבונד־ראט צו געפינען א לעזונג פאר די פראגען, וואס זענען אויפגעוואקסען געווארען דורך דער פוילישער ערקלערונג. אלענפאלס האט די פוילישע ערקלערונג און די זשענעווער דיסקוסיע ווידעראמאל געשטעלט אויף דער טאג־ארדנונג דאס מינדערהייטען־פראבלעם אין זיין גאנצען אומפאנג.

מיר יודען זענען געווען די איינציגע וואס האבען געהאט אן ענטשיידענעם אנטייל אין דער דורכזעצונג פון די מינדערהייטען־רעכט אין די שלום־פערהאנדלונגען און ס'איז אונזער פליכט, איצט — ווען די דאזיגע רעכט זענען אין א סכנה — אכטונג צו געבען און אנווענדען יעדע ענערגיע, אז עס זאל נישט קומען צו זייער אבשוואכונג אדער בעזייטיגונג.

די לאגע פון די יודען אין מיטעל־ און מזרח־אייראפא בעווייזט, ווי נויטווענדיג ס'איז דער מינדערהייטען־שוץ פאר אונז און אלע מינדערהייטען. אויך ווען פון די דאזיגע רעכט איז זעהר פיל נישט פערווירקליכט געווארען, זענען זיי דאך פון אויסערארדענטליכער בעדייטונג אלס סימבאל און פרינציפ און אלס לעצטע גאראנטיע פון די יודישע רעכט.

מען קען טאקע קאנסטאטירען, אז היינט־צו־טאג איז די גאנצע יודישע וועלט דורכגעדרונגען מיט דער נויטווענדיגקייט איבערצוהאלטען די מינדערהייטען־רעכט, אויך יענע יודישע גרופען, וועלכע האבען זיך בעת די שלום־פערהאנדלונגען בעצויגען סקעפטיש צום געדאנק פון מינדערהייטען־שוץ, און מען מעג האפען, אז עס וועט זיך בילדען אן איינהייטליכער פראנט פון אלע יודישע גרופען און ארגאניזאציעס אין קאמף פאר דער פערטיידיגונג פון די דאזיגע רעכט.

אין דעם צוזאמענהאנג בעריכטעט ד"ר גאלדמאן וועגען די געשפרעכען, וואס ער האט צוזאמען מיט'ן פרעזידענט פון ענגלישען ועד־הקהלות ה' נעוויל לאסקי, געהאט מיט פערשידענע שטאטסמענער אין בעצוג אויף דער מינדערהייטען־פראגע, בעזונדערס מיט דעם פוילישען אויסערן־מיניסטער ה' בעק, דעם טשעכאסלאוואקישען אויסערן־מיניסטער ד"ר בענעש און דעם פערטרעטער פון שפאניען ה' דע מאדאריאגא, וועלכער איז אויך געוועזן פארזיצער פון דער זעקסטער קאמיסיע.

בעת'ן געשפרעך מיט מיניסטער בעק האט דער לעצטער מעהרערע מאל אויסגעדריקט די ענטשלאסענהייט פון זיין רעגירונג אבצוהיטען די גלייכבערעכטיגונג פון אלע מינדערהייטען אין פוילען, אנוויזענדיג, אז אויך אין דער נייער פוילישער קאנסטיטוציע איז דער דאזיגער פרינציפ פעראנקערט געווארען. די יודישע פערטרעטער האבען דערויף אנגעוויזען דעם מינ. בעק, אז ביי דער גאנצער בעגרינדונג איבער דער דאזיגער האלטונג פון דער פוילישער רעגירונג, פאלט אבער נישט אוועק די נויטווענדיגקייט פון מינדערהייטען־שוץ, ה"ה אין דער פראקטיק זענען נישט אלעמאל ערפילט געווארען בערעכטיגטע פאדערונגען פון דער יודישער בעפעלקערונג אין פוילען, און חוץ לזה איז דאס סיסטעם פון מינדערהייטען־שוץ אומאפהענגיג פון דער האלטונג פון איין רעגירונג; דאס דאזיגע סיסטעם האט גיכער זיין זין און בעדייטונג פאר דער צוקונפט און עווענטועליטעטען.

מינ. ד"ר בענעש האט ערקלערט — און דאס האט ער אויך געזאגט עפענטליך אין דער זעקסטער קאמיסיע — אז די טשעכאסלאוואקישע רעגירונג איז גרייט די בעשטעהענדע מינדערהייטען־פערפליכטונגען געזעצליך צו ערפיהלען, און איז איבערצייגט, אז זי האט עס אויך ביז איצט געטון אין פולען פערנעהם.

ב) די סאאר־פראגע

אין בעצוג אויף דער סאאר־פראגע האט ד"ר גאלדמאן בעריכטעט וועגען דעם איצטיגען מצב הענינים. דער קאמיטעט פון יודישע דעלעגאציעס האט, ווי בעקאנט, שוין אין פעברואר איבערגעגעבען זיין ערשטע מעמאראנדום דער סאאר־קאמיסיע פון פעלקערבונד און שטעהט זייט דעמאלס אין כסדר'דיגען קאנטאקט מיט די מיטגלידער פון דער דאזיגער קאמיסיע ווי אויך מיט [illegible] ענע אין פעלקערבונד פערטרעטענע רעגירונגען.

אנהויב סעפטעמבער האט דער קאמיטעט איבערגעגעבען א צווייטען מעמאריאל צוזאמען מיט רעכטס־אויסערונגען פון בעדייטענדע אינטערנאציאנאלע יוריסטען, וועלכע בעגרינדען דאס רעכט און די קאמפעטענצען פון פעלקערבונד־ראט אנצונעהמען שוץ־מאסנאהמען פאר דער גאנצער בעפעלקערונג פון סאאר־געביט אויף אלע עווענטועליטעטען נאכ'ן פלעביסציט, דער צווייטער מעמאריאל ענטהאלט א רייהע קאנקרעטע אנדערונגען פאר דער דורכפיהרונג פון פרינציפ וועגען גלייכע רעכט פון אלע מינדערהייטען אין סאאר־געביט.

די סאאר־קאמיסיע פון פעלקערבונד־ראט בעשעפטיגט זיך איצט מיט די פראגען, וואס זענען אנגעווארפען געווארען אין דעם דאזיגען מעמאריאל און וועלכע זענען אין פרינציפיעלער פארם בעריהרט געווארען אויך אין מעמאריאל פון דער פראנצויזישער רעגירונג.

ווי בעקאנט, וועט אין נאוועמבער 1934 פארקומען א ספעציעלע זיצונג פון פעלקערבונד־ראט, וואס וועט זיך בעשעפטיגען מיט דער סאאר־פראגע און מען דארף דעריבער ערווארטען, אז עס וועלען קומען צו בעהאנדלען אויך די פראגען, וואס אינטערעסירען דאס יודענטום.

הגם עס איז נאך היינט נישט מעגליך עטוואס בעשטימטעס פאראויסצוזאגען, מחמת עס האנדעלט זיך וועגען טיילווייז קאמפליצירטע פאליטישע און יורידישע פראגען, מעג מען אבער זיין איבערצייגט, אז דער פעלקערבונד־ראט וועט אנערקענען די נויטווענדיגקייט צו זארגען פאר דער רעכטליכער גלייכהייט פון אלע סאאר־איינוואוינער און אלע מינדערהייטען אין סאאר־געביט, וואס עס איז בלויז א קאנסעקווענץ פון די עלעמענטארסטע פרינציפען, מיט וועלכע דער פעלקערבונד שטעהט און פאלט.

ס'איז צו האפען, אז נישט בלויז אין פרינציפ, נאר אויך אין דער פראקטישער פערווירקליכונג, וועלען דורכגעזעצט ווערען זיכערע שוץ־מיטלען, וועלכע זאלען, בעזונדערס אויפ'ן פאל פון עווענטועלען צוריקקעהר צו דייטשלאנד, זיכערען די ביז־איצטיגע רעכט און שטעלונג פון אלע סאאר־איינוואוינער און דערמיט אויך פון די יודען. אויפ'ן פאל, ווען דער סאאר־געביט זאל צוגעגלידערט ווערען צו פראנקרייך, האט די פראנצויזישע רעגירונג, ווי בעקאנט, שוין אין איהר מעמאראנדום ערקלערט, אז אלע סאאר־איינוואוינער, וועלכע האבען פולשטענדיגע גלייכהייט פון רעכט.

עס איז נויטיג צו בעטאנען, וואס פאר אן אויסערארדענטליכע בעדייטונג די דאזיגע פראגען האבען פאר'ן גאנצען יודענטום. אויך אין דעם פאל מעג מען רעדען וועגען אן איינהייטליכען פראנט פון אלע יודען אין בעצוג אויף די פאדערונגען, וועלכע דער קאמיטעט האט געשטעלט אין זיין מעמאריאל. אין דער דאזיגער פראגע האט דער קאמיטעט פון אנהויב אן צוזאמענגעארבייט מיט'ן ענגלישען „דזשאינט פארעין־קאמיטע".

אין צוזאמענהאנג מיט די סעפאראטע אקציעס אין דער דאזיגער פראגע, וואס זענען אין די לעצטע וואכען אונטערגענומען געווארען פון רעוויזיאניסטישער זייט, דארף מען אנוויזען, אז אזעלכע סעפאראט־אקציעס זענען גיכער עלול שעדליך צו מאכען די פערהאנדלונגען מיט די בערופענע ארגאנען און שוין מחמת דעם טעם דארף מען אזעלכע אקציעס אויסמיידען.

ג) לאגע פון די יודען אין פערשידענע לענדער

ד"ר גאלדמאן בעריכטעט דאן וועגען די געשפרעכען מיט פערשידענע שטאטס־מענער בנוגע דער לאגע פון די יודען אין פערשידענע לענדער.

בעריהרענדיג די ערקלערונג פון עסטרייכישען בונדעס־קאנצלער שושניג, ווייזט אן ד"ר גאלדמאן מיט בעדויערען, אז די ווירקליכע לאגע אין עסטרייך ערלויבט באין אופן נישט צו רעדען וועגען דער פולער רעכטס־גלייכהייט פון די עסטרייכישע יודען און פרט פון זייער בעהאנדלונג דורך דער רעגירונג. די דוצענדע בעזייטיגונגען פון יודישע בעאמטע און אנגעשטעלטע, וועלכע האבען נאך ביז איצט נישט אויפגעהערט, דער בעקאנטער דעקרעט וועגען יודען־קלאסען א. א. וו. בעווייזען די עקזיסטענץ פון אנטיסעמיטישע טענדענצען אויך אין די רעגירונגס־קרייזען.

עס איז נויטיג ווייטער צופיהרען אלע אנשטרענגונגען, כדי גורם צו זיין די פערווירקליכונג פון דעם פרינציפ, וועלכען קאנצלער שושניג האט פראקלאמירט אין קלארע ווערטער, אז עסטרייך קען נישט קיין צוויי קאטעגאריעס בירגער און אז די יודישע בירגער זאלען בעהאנדעלט ווערען אין פולשטענדיגער גלייכבערעכטיגונג. גראד אין עסטרייכישען פאל שטעלט זיך ווידעראמאל ארויס די בעדייטונג פון מינדערהייטען־שוץ, מחמת אן ערנסטע פערלעצונג פון דער יודישער גלייכבערעכטיגונג אין עסטרייך וואלט געמוזט בעשעפטיגען דעם פעלקערבונד, וועלכער איז דער העכסטער גאראנט פון אלע מינדערהייטען אין עסטרייך ווי אין די איבעריגע מינדערהייטען־שטאטען.

ד"ר גאלדמאן און ה' נעוויל לאסקי האבען אויך געהאט די געלעגענהייט צו רעדען מיט'ן לעטישען וויצע־אויסערן־מיניסטער ה' מונטערס און מיט'ן ליטווישען אויסערן־מיניסטער ה' לאזאראיטיס וועגען דער לאגע פון די יודען אין די דאזיגע לענדער און דערביי האבען ביידע מיניסטארען אנערקענט פאר זייערע לענדער די מינדערהייטען־רעכט.

די לאגע אין לעטלאנד, ווי אין פערשידענע אנדערע מזרח־אייראפעאישע לענדער, מאכט כסדר פאר א נויטווענדיגקייט צו זארגען, אז די רעכטליכע און פאקטישע פאזיציע פון דער יודישער בעפעלקערונג זאל געשיצט ווערען.

דער „קאמיטעט פון יודישע דעלעגאציעס און פון יודישען וועלט־קאנגרעס" וועט אויך להבא מאכען אלע אנשטרענגונגען, כדי ווייטער צו פיהרען מיט אלע פאסיגע מיטלען דעם קאמף פאר די יודישע רעכט און אין אלע לענדער פון דער וועלט; דערביי רעכענט דער קאמיטעט אויף דער צוזאמענארבייט, בעזונדערס אויך פון ענגלישען יודענטום, וועמענס פערטרעטער בעת דער פעלקערבונד־פערזאמלונג אין זשענעווע, ה' נעוויל לאסקי האט מיט ד"ר גאלדמאן צוזאמענגעארבייט אין פולער הארמאניע.

פון רעדאקציע

די פארטזעצונג פון „ווי אזוי עס איז געפאלען די הפיסה באסטיל", קומט אין מיטוואך נומער.

Dr.
Wołkowyski
האט זיך איבערגעצויגען אויף
ציגעל־גאס 11, טעל. 238־02
נעהמט אן אין הויט־ און ווענערישע
קראנקהייטען, מענער־שוואכע
נעהמט אן פון 8–12 בייטאג און פון 4–9 אוונד.

„עונג־זונטאג“...

(2) אויף לאגקאווא 21 איז נעכטען, לכבוד זונטאג געווען פריילעך: ביי איינעם א לאקאטאר דענטען האט מען געמאכט 2 זאכען מיטאמאל — א פריילעך סעודה'לע, און א ליסטיג געשלעגעלע.

בעת מעשה האט מען בלויז איינעם פון די בעלי שמחה'ס, דעם 26־יאהריגען באלעסלאוו מארנעל ארופגעשליידערט פון אלע טרעפען, און פאנאטאוויע האט איהם געמוזט אויפקלייבען די ביינער.

מיט א צושפאלטענעם שארבען, און א שווע־רען צושטאנד האט מען איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל.

פאליציי פארשט דעם ענין.

DR.

L. Czarnożył

וואוינט יעצט אויף

62 פיעטריקאווער 62

אין נעהמט אן פון 9.30 ביז 10.30 פארמיטאג און פון 4—6 נאכמ.

ספעצ. האריך־קראנקהייטען

עי, ס'איז גארנישט געשעהן!

מ'האט זי נאר אנגעשיכורט און ארויסגעלאזט אויסלופטערען זיך...

די שטייערן־פרעס קוועטשט וואס אמאל פעסטער, די פערצווייפעלטע אנשטרענגונגען מוז מען מאכען בכדי נישט צו ווערען גענצליך אראפ־געשיואנקען פון ווירטשאפטליכען אויבערפלעך.

אין געווענגעל פארץ קיום לאזט מען זיך אפילו אויף גליטשיגע וועגען, מ'קויפט אויס פא־טענטען אויף פרעמדע נעמען, מ'שרייבט זיי אונ־טער אויף דערן אנגעגעבענער דעקלאראציע און מ'בעגייט אויף זייער חשבון נאך אנדערע שטייער־פראצעדוראלע מיסטעריכען.

נטוועהנליך איז אזא טאט דאס לעצטע רעטונגס־ברעטעל פון די דאזיגע מענשען. מעהר־סטענטייל גיט זיך אזא פראבע נישט איין, נאך א קורצע עקזיסטענץ ברעכען זיך אזעלכע אונטער־נעהמונגען, זיי מוזען זיך ליקווידירען, בלייבענדיג שולדיג שטייערן.

ס'ווערען דאן אויפגעזוכט די פערזאנען, אויף וועמענס נעמען די בעטרעפענדע אונטער־נעהמונגען זענען געפיהרט געווארען און מ'פרובט פון זיי די דאזיגע חובות אויפצומאהנען.

זיי הויבען אן צו וויינען און שרייען, זיי לויפען בעטען מ'שיקט זיי פון איין אמט אין צווייטען, פון איין בעאמטען צום אנדערען דער רוב אזעלכע פאלען ענדיגען זיך דערמיט, וואס די אומשולדיגע מוזען נעבעך צאהלען פאר די שולדיגע.

אזוי איז געווען די גאנצע צייט. לעצטענס איז ארויסגעגעבען געווארען א פעראָרדנונג צו דער פינאנץ־מאכט, אז וועגען אלע אזעלכע פא־לען דארף גלייך געמאלדען ווערען דער פראקו־ראטור, וועלכע איז מחויב אונטערצונעמען א שטרענגע אויספארשונג און די שולדיגע צוציהען צו שטראפליכער פעראנטווארטליכקייט.

הונדערטער אזעלכע פראצעסען זענען צוגע־גרייט געווארען צום משפטען אין היגען קרייז־געריכט און שוין אין די נעכסטע טעג וועט מען זיי אנהויבען צו בעטראכטען.

אלע ווערען אנגעקלאגט לויט'ן ארט. 187 פון שטראף־קאדעקס (פעלשען דאקומענטען) און ס'דראהט זיי דערפאר תפיסה אויף א טערמין ביז 5 יאהר.

ביי דער „יודישער באנדע“

היינט ווערט דורך דער „יודישער באנדע“ אין „פילהארמאניע“ געגעבען דאס שטארק אויס־געצייכענטע לאך־פראגראם „טאנצט, יודעלעך, טאנצט ביז די וועלט שאקעלט זיך“. דאס פראגראם פער־מאגט אין זיך, א שפע מיט הומאר, קאמיזם, פאליטישע סאטירע.

פרייזען — פאפולערע.

Dr. H. Rakowski

אינערליכע קראנקהייטען

צוריקגעקעהרט

האט זיך איבערגעצויגען פון זאווארזקא 8 אויף טראוגוטא 5, טעל. 137-34.

Dr. REICHER

פאלודניאווא 28, טעל. 201-93

ספעציאליסט

פאר מענער־שוועכע־בעהאנדלונג.

סעקסועלע בערעטונגען און פסיכא־אנאליזען

נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—8 אווענד.

קלאנג־קינא

CAPITOL

זאוואדזקא 16

היינט און פאלג. טעג אין טריומף־מארש איבער אלע וועלט־עקראנען, האט געפאנגען די הערצער און געדאנקען פון די צושויער די אונפארגלייכליכע און הערליכע LILJANA HARVEY אין פאקס־מייסטערווערק פון דער נייעסטער פראדוקציע א. ג. מיט'ן אנטייל פון דער בעריהמטער מאריאנעטען־טרופע פון „Teatro Dei Picoli“ אין דער מענער־ראל Gene Raymond

„די פרעהליכע שושנה“

אויסערן פראגראם: קלאנג־צוגאבע פוילישער נצחון אין די פערמעטטוננען וועגען בעכער פון גארדאן־בענעט און פאקס־אקטואליטעטען.

פרייזען פון די פלעצער אויפן 1 סעאנס און אויף די פריהמארגען־פארשטעלונגען פון 54 גר. אנהויב אין געוו. טעג. 4.30 נאכמ. שבת און זונטאג 12.30 בייטאג.

יעדער איינציגער האט זיך איבערצייגט, אז פאר

מעבעל

דיוואנעס, קרישטאל, בראנז, נייה־מאשינען, שרייב־מאשינען, פעלצען, גארדעראבען או"וו צאהלט די העכסטע פרייזען

א. ווייצמאן,

שענקיעוויטשא 6, טעל. 191-00.

בעמ.: די נייעסטע מאדערנע מעבעל. בעסטע קוואליטעט שטענדיג אויף לאגער. פרייזען ביליגע.

אלע ארט גארדינען

ווי אויך פערשידענע קאפען און טיש־דעקען, בעקומט מען אמביליגסטען און צו קאנקורענץ־פרייזען, נאר אין דער לאנגיעהריגער פירמע

L. Elbaum

26 NOWOMIEJSKA 26

פראנט 1־טער שטאק.

קומט אין איבערצייגט אייך!

ברוך־קראנקע!!!

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל־אנשטאלט אין לאדז, פון דעם אין גאנץ פוילן בעריהמטען ספעציאליסט ארטאפעד דיר. י. ראפאפארט, וועלכער עקזיסטירט 30 יאהר און איז געווארען אנערקענט פון פיל בעוואוסטע פראפעסארען.

Dyr. J. Rapaport

ברוך־ליידענדע!

ספעציעלע ארטאפעדישע גומי הייל־באנדאזשען פון מיין ארטאפעד. הייל־אנשטאלט בעזייטיגען אהן שום אפעראציע, ראדיקאל שנעל און זיכער מיט דעם גרעסטען ערפאלג, די שווערסטע, געפעהרליכסטע און פערעלטערסטע ליידענדע ברוכען ביי מענער, פרויען און קינדער. — ספעציעלע ארטאפעד הייל־באנדאזשען פאר צו־ריקגעקומענע ברוכען נאך אפעראציעס, ווי אויך ספעציעלע אינדיווידועלע צוגעפאסטע ארטאפעד. בויך־באנדאזשען געגען אראפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס.

פאר קאליקעס, הויקערס און אלעראַרט פעהלער פון גוף!

אין מיין ארטאפעד. הייל־אנשטאלט ווערען אויסגעפערטיגט די הייליבאַרסטע און פון פיל פראפעסארען אנערקענטע מאדערנע סטעץ, ארטאפעד. הייל־גארסעטען פאר פערקרימונג פון רוקען־ביין (Skrzywienie Kręgosłupa), ביין־שווינד־זוכט, דימונגען, פערקרימטע פיס ביי קינדער און ערוואקסענע קינסטליכע הענד (פראטעזען) און פיס, ווי אויך די פראק־טישסטע ארטאפעדישע אפאראטען פאר שמערצליכע פלאט־פיס לויט גיפס־מאדעל.

אכטונג! אכטונג!

אלע קראנקע אין מיין ארטאפעד. הייל־אנשטאלט, ווערען נאר פון מיר פערזענליך בעהאנדעלט

30 יעהריגע פראקטיק, פולע גאראנטיע!

ערמעסיגטע פרייזען! עמפפאנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוו.

עס ווערען אויך אנגענומען מיטגלידער פון אובעזפ. ספאל. (קאסא־כאריך).

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל־אנשטאלט אין לאדז

Spec. Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped.

פון לעמבערג

Łódź, Wólczańska 10, front, parter, tel. 221-77.

הערצליכען דאנק

איך מאך עפענטליך בעקאנט, אז דער ה' דיר. י. ראפאפארט, וואוינהאפט אין לאדז, וואולטשאנסקא 10, דער בעריהמטער ארטאפעדישער ספעציאליסט האט אין א קורצער צייט מיך בעפרייט, דאנק זיין הייל־ארטאפעדישען באנדאזש פון רופטור, וואס איז ענטשטאנען נאך אן אפעראציע. איך בין גענצליך אויסקורירט פון רופטור.

(—) Leokadja Herkt
Łódź, Nowe Chojny), ul. Miła 7.

רעטשניצע

פון דאקטוירים־ספעציאליסטען

זגערזשער 17

טעל. 116-33

רענטגען־קאבינעט

ווענעראלאגישעס אמבולאטאריום

פון 9 פריה ביז 8 א זייגער אוונט.

וויזיט 3 זל.

Dr. med. Niewiażski

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט־קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער־שוועכע

אנדזשעיא, 5 טעל. 159-40

צוריקגעקעהרט

נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו. זונטאג און יום־טוב פון 9—1 פארמיטאג. בעזונדערע ווארטע־זאל פאר פרויען.

Dr. med.

Z. DATYNER

אוראלאג

ספעצ. פאר נירען, בלאז און אורין־קראנקהייטען

ZACHODNIA 59a, tel. 148-95

נעהמט אן פון 2—3 און פון 6—8 אוו.

Dr.

S. Kantor

ספעציאליסט פאר הויט און ווענע־רישע קראנקהייטען (סיפיליס און טריפער), היילט מענער = שוועכע

וואוינט יעצט

Piotrkowska 90, tel. 129-45

נעמט אן פון 8—2 נאכמ. און פון 4—9 אוו., זונטאג און יום־טוב פון 8—2 נאכמ. פאר אונבעמיטעלטע – לעטשניצע־פרייזען.

Dr. L. FALK

ספעצ. ארצט פאר הויט־ און וועניערישע קראנקהייטען

Nawrot 7, tel. 128-07.

עמפפאנגט פון 10—12 און פון 5—7 נ"מ

Dr. med.

W. LUBRANIECKI

צוריקגעקעהרט

אלעע 1. מאי (פאטאזש־שולץ) 21,

טעלעפאן 108-65.

נעהמט אן פון 4 ביז 6 נאכמיטאג.

Dr. med.

Szreiber

כירורג

צוריקגעקעהרט

9 Narutowicza 9

tel. 122-95.

נעמט אן פון 2 ביז 3 און פון 7 ביז 8[30] אוונט.

2 זוניגע צימערן און קוך

מיט בעקוועהמליכקייטען, זוניגע זייט, הויכער פארטער אדער נור 1־טער שטאק דירעקט ביים ווירט ווערט געזוכט צו דינגען. — געגענד צענטרום שטאדט. אפערטען אונטער „Zet“

קליינע אנאנסען

1 זלאטי אנ'אנאנס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

פרייע פאסטענס

א קוואליפיצירטער האנד־נייער צו מענער־בעשטעלט קען זיך ווענדען צו שימאנאוויטש לימאנאווסקיעגא 6.

ווער עס האט א 4־ער אדער 5־ער שליטען־מאשין, קען זיך מעלדען וועגען ארבייט ארויסצונעמען. ביי טענענבוים פאלודניאווא 20, וו. 81. 4376

קוואליפיצירטע שטריקער־געזעלען צו גלאטע מאשינען קענען זיך מעלדען זגערזשער 28, וו. 54.

עס ווערט געברויכט א שטריקער־ארבייטער צו גלאטע מאשינען ביי שייד, קאנסטאנטינער 14. 4382

איך גיב ארויס אויף לוין, שטרי־קער מיט 9־ער און 10־ער מאשינען, קילינסקיעגא 4, ה. 19.

פערשידענעס

קליינע שלאסעריי־נאפראוועס און שווייסונגען ביליג ביי רעדער, קאנסטאנ־טינער 11/13 רוג זאכאדניא.

אינפארמאציעס וועגען רייזעס קיין פאלעסטינע אינדיווידועלע פאר היחה־קויציעס, פאמיליעס פאר אייז קויציע ערטיילט: Wydział Turystyczny Zawadzka 6 front 1 piętro.

מיר גיבען ארויס צו נייהען פולא־ווערס און זשאקעטען, טריקאטאזש־פאב־ריק נארוטאוויטש 57.

צו פערקויפען א 12/100 מאשין מיט 4 פאדענפיהרער גראסערס" צעגעלניאנא נומער 40 סאקעל.

ס'איז געפונען געווארען נעכטען אוונט 12 טיילען פון פאלטענס. אפצונעמען געגען סימנים און אנאנס־קאסטען אין דער קונסט־שטאפעריי נאדלודקא 12 דורכגאנג וואלבארסקא 3.

אלס שותף מיט 5 טויזענד זלאטעס עס לאקאל וויל איך צוטרעטען צו א גוט ארטיקעל מיט געזיכערט פערדינסט עס קאפיטאל. אפערטען אונטער B.

ניי־מאשין צו סוויטערס „זינגער“ נייער לעצטער מאדעל, ביליג געלעגנ־הייטליך צו פערקויפען 11 ליסטאפאד 40, וואוינונג 19. 4371

Zaginiona została karteczka stwierdzająca, iż pożyczyłem maszynę pończoszniczą Zeligowi Mapemu, zam. przy ul. Limanowskiego 66. Karteczkę unieważnia się. Zwrócić do M. Tajtelbauma, Młynarska 2.

לעכער אויף דער מאשין

ווערען אנגענומען אויסצונייען ביי ל. וארדמאן קרידאיטחתי 9

ראקאלען

אפצוגעבען א שטוב, פלאץ־קאשטשעלני נומער 4, וו. 35. 4377

פון זאפארט אוועקצוגעבען א צימער געאייניגט פאר א געשעפט, צו ערפאה־רען שילסקי נאוואמיעסקא 20 1־טער שט.

א זעהר בעקוועם ארט צו שלאפען פאר 1 יונגערמאן איז אבצוגעבען. פא־מארסקא 14, אין אפיצינע, 2. שטאק, ביי בינשטאק.

אנאנסען־פרייזען פאר א מילימעטער־שורה

פאר'ן טעקסט־... פרייטאג און ערב־יו"ט 24 גר. אין דער זייט שפאלטען

אין טעקסט 40 ... 60 ... 4

זאכ'ן טעקסט 12 ... 18 ...

ווייטער דער שטארט 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

נעקראלאגען 20 גר. א מ/מ (אין דער זייט שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווער־טער 1 זל. יעדעס מעמערדיגע ווארט — 10 גר.

אבאנאמענטס־פרייז: אין לאדז – 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען א היים. אויף דער פראווינץ – 5 זל. א חודש אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא—1 דאל.

פעהלערן, וועלכע ענדערן נישט דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדרוקען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס

פאר'ן אינהאלט און מען פון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנט־ווארטליך. די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און ביינאכט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Czcionkami i druk. redak. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman